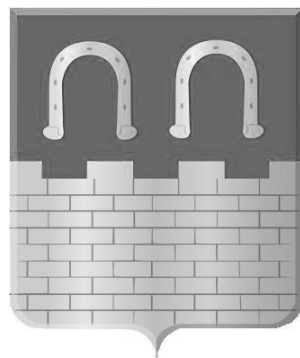

De Wildenborcher

Kwartaaluitgave voor iedereen die zich verbonden voelt met de Wildenborch

Juni 2019

Beste buurtgenoten,

Bij het schrijven van dit voorwoord is het mei. Mei is een maand met bijzondere momenten. We herdenken op 4 mei en op 5 mei vieren we onze vrijheid. In het Bosket was tijdens de bezetting een ondergrondse hut waar Joodse vrouwen zich schuil hielden. Joop Groot Nuelend plaatste in 2010 een herdenkingsfoto op de plaats waar de schuilhut zich bevond. In 'Het weten waard' leest u over deze bijzondere plek.

In een 'In Memoriam' herdenken we Jan Oplaat (78 jaar), Jo Wesselink (88 jaar), en Johan te Vaanholt (83 jaar). Alle betrokken families wensen wij veel sterkte met het gemis van hun dierbare.

Op Bevrijdingsdag (5 mei) stapte de familie Mennink, samen met nog zo'n tachtig mensen, op de fiets. Judith en Lyan doen verslag van de familie fietstocht. De foto's zijn van Linsey Mennink, Noam Shalgi en Judith Keurentjes.

Jenny Nijsink genoot van de toneeluitvoering van T.A.O. en schrijft erover, Johan Braakman zorgde voor de foto's. Ook schrijft Jenny over de deuren in de Prinses Julianaschool.

Het grote succes in 2018, van de eerste Wildenborchse Naoberdag, krijgt in 2019 natuurlijk een vervolg, deze vindt plaats op zondag 29 september. Emmy Eggink en Henriëtte Otten nemen de organisatie voor hun rekening.

Jessica Cundall gaat een nieuwe rubriek verzorgen over wilde planten die hier groeien en hoe je ze kunt gebruiken. Deze keer nog in de rubriek 'Het weten waard', vanaf september onder een nieuwe titel: 'Buiten - gewone planten'.

Een overzicht van de verdere inhoud van deze Wildenborcher:

- Zwaluwen op "t Meulenbrugge" door Lucie Bartel met foto's van Hendrik Jan Meulenbrugge
- Ieder jaar wordt op de Wildenborch de vogelstand in kaart gebracht. Jennine Staring deelt de uitkomsten van 2019 ten opzichte van 2018.
- Martine Berenpas bezocht de sneeuwklodjesdagen en maakte een mooie tekening
- De Wildenborchse vrouwenclub (WVC) hield weer een aantal heel interessante bijeenkomsten, Liesbeth van Ark doet verslag
- De Staringavonden krijgen dit jaar een andere, weer heel bijzondere, invulling
- De brugleuning in het Bosket, mede gerealiseerd door 'het geldpotje' dat overbleef van het jubileum van de Prinses Julianaschool kreeg een mooi herinneringsplaatje
- Op 12 mei waren Mieneke en Ab Oltvoort 60 jaar getrouwd, dit werd gevierd op 18 mei in de Kapel. Van harte gefeliciteerd!
- Wildenborch Quiz, door Rik Mars
- Even voorstellen: Vronie Roomeijer, Kapelweg 3
- Postvak In: Xander Asmus
- Kinderpagina door Anja Sprukkelhorst
- Recept van Rob Diesel: Pasta alla Puttanesca
- Kathy de Vries ging naar Kamphuizen waar Jet Rombouts en Frans Bakx wonen, ook bracht ze een bezoek aan de schietvereniging en ging ze op de koffie bij Lucie Bartel
- 'Huizen als kastelen', door Gerda Rossel
- De waarheid en niets dan de waarheid: Landrot

Zaterdag 22 juni vieren we het Wildenborchs Oranjefeest. Een feest voor jong en oud en voor iedereen die zich verbonden voelt met ons buurtschap. Met heel veel activiteiten. Wie wordt de Koning van de Wildenborch voor het komend jaar en neemt de zetel van Martie Sprukkelhorst over? Martine Berenpas maakte een prachtige kleurplaat, deze vind je op de laatste pagina.

Wat fijn dat ook deze keer zoveel mensen een bijdrage hebben geleverd met als resultaat weer een heel goed gevulde Wildenborcher. Bedankt!

Vriendelijke groet van de redactie; Kathy, Lucie, Joke, Reinier.

De Wildenborchse Kapel

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en e-mailadressen:

Joke Wiltink	(0575) 55 67 48	wiltwess@gmail.com
Reinier Klein Brinke	(0575) 55 65 12	reinierkleinbrinke@planet.nl
Lucie Bartel	(0575) 55 65 33	info@luciebartel.nl
Kathy de Vries	(06) 53 15 33 79	kathy.devries@xs4all.nl

Inzenden copy vóór 20 juli 2019

Naar: wiltwess@gmail.com ← het e-mailadres van Joke Wiltink is gewijzigd
Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

De Wildenborcher wordt iedere keer met veel enthousiasme door vrijwilligers gemaakt en bij u thuis bezorgd. Een vrijwillige bijdrage voor de drukkosten kunt u overmaken naar:
IBAN: NL95RABO 0366412353 ten name van Kapel Wildenborch, onder vermelding van 'De Wildenborcher'.

Als u ook de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden. Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

Abonnee op de digitale Wildenborcher?:

Bent u geabonneerd op de digitale Wildenborcher en neemt u, misschien door de aanleg van glasvezel, een nieuw e-mailadres, geef dit dan door aan Reinier Klein Brinke;
reinierkleinbrinke@planet.nl.

In Memoriam:

Jan Oplaat 1940 - 2019

“Een warm en bijzonder mens is van ons heengegaan, mijn man, onze vader en opa”

Deze woorden lezen we in het rouwbericht van 29 januari jl., de dag waarop Jan overleed.

Bakker Jan Oplaat, wie kende hem niet? Tot 1974 als bakker in de Wildenborch en daarna aan de Dorpsstraat in Vorden.

De laatste jaren zagen we hem vaak wandelend met zijn hond en wanneer het even nodig was, vanwege zijn COPD, zittend op een bankje om even uit te rusten.

Jan werd op 10 december 1940 geboren als tweede kind in het bakkersgezin van Gerrit en Mina Oplaat. Er was al dochter Gerda en na de oorlog werden broer Harrie en zus Els geboren. Jan groeide op in een warm gezin met ouders die, naast hun drukke zaak, ook tijd namen voor de kinderen.

Jan was al vroeg bij zijn vader in de bakkerij te vinden en hij mocht al jong, uitgerust met een bakkersschortje, kleine karweitjes doen.

De schooljaren op de Prinses Juliana school waren goed. Een kleine school en in de omgeving veel speelruimte. Wat wil een kind nog meer. Na de lagere school ging Jan in Deventer, naar wat toen de ambachtsschool heette om de kneepjes van het bakkersvak te leren. Na de 2-jarige opleiding ging hij een paar jaar bij een bakker in Eibergen in de leer. In de zomer van 1962 werd zijn vader ziek. Gevolg: Jan moest thuiskomen. De vooruitzichten waren niet hoopgevend en op 5 december 1963 is zijn vader overleden. Jan - toen 23 jaar oud- stond er met Hermien en zijn moeder alleen voor. Er waren al plannen gemaakt voor een grote verbouwing zodat het jonge stel kon trouwen. Dit gebeurde op 29 februari 1964. In september was de nieuwbouw klaar en kon het jonge paar op zichzelf gaan wonen. Begin 1965 werd hun zoon Gerrit geboren, daarna werden nog dochter Alies en zoon Rob geboren. Na enkele goede jaren bleek, eind jaren zestig, dat de vooruitzichten in de Wildenborch er niet zo florissant uitzagen. Jan koos een andere weg: In Groningen begon hij een koksopleiding. Maar toen zich in 1974 de mogelijkheid voordeed om een bakkerszaak aan de Dorpsstraat in Vorden over te nemen werd besloten om toch weer de bakkerij in te gaan. Daar hebben Jan en Hermien tot midden jaren negentig een bloeiende zaak gerund. Jan won in die periode verschillende prijzen met zijn cakes en de bekende 'Oplaats Kruidkoek'. Toen bleek dat de kinderen geen ambitie hadden om de zaak over te nemen, werd besloten de zaak te verkopen. Maar tussen dit besluit en de AOW-leeftijd moest nog wel een aantal jaren worden overbrugd. Zo werkte Jan onder andere als invaller bij hotel Bakker, maar toen zich de mogelijkheid voordeed om taxichauffeur te worden, greep hij die kans. Deze job heeft hij verscheidene jaren met veel plezier gedaan. Hij legde gemakkelijk contacten en praatte met iedereen. Hij kon wel een boek schrijven over zijn belevenissen als taxichauffeur! De laatste jaren was hij als vrijwilliger beschikbaar bij Bakkerij Hengelo, waar zoon Rob bedrijfsleider is. Zijn grote hobby was de voetbal. Go Ahead, in Deventer, was zijn club en natuurlijk ook V.V. Vorden, waar drie van zijn kleinkinderen een enthousiaste supporter aan hun opa hadden. Met de gezondheid van Jan ging het de laatste jaren wat achteruit. Op 29 januari was zijn ademnood zelfs zo groot dat hij naar de huisarts ging, waar hij in het bijzijn van Hermien is overleden. Acht dagen eerder is zijn schoonzoon, de partner van Alies, geheel onverwachts overleden. Dit was voor Jan blijkbaar teveel.

Dat Jan geliefd was bleek wel uit de overweldigende belangstelling bij de condoleance op zondag 3 februari. Maandag 4 februari vond in besloten kring de crematieplechtigheid plaats.

Wij wensen Hermien, de kinderen, kleinkinderen en overige familie heel veel sterkte.

In blijvende herinnering:

Jo Wesselink

*Sterven doe je niet ineens,
maar af en toe een beetje
en alle beetje die je stierf,
't is vreemd, maar die vergeet je,*

*het is je dikwijls zelfs ontgaan,
je zegt ik ben wat moe,
maar op een keer dan ben je aan
je laatste beetje toe.*

De tekst van Toon Hermans, bovenaan de rouwbrief, is heel pakkend voor Jo zijn laatste levensjaren. Maandag 4 maart overleed hij op 88 jarige leeftijd. Jo Wesselink groeide op in de Wildenborch aan de Wildenborchseweg, hij trouwde met Dinie Mekking uit Ruurlo. Ze gingen in Vorden wonen, maar bleven altijd geïnteresseerd in het wel en wee van ons buurtschap. Samen kregen ze twee kinderen; Gerben en Ingrid. Ingrid mocht helaas maar heel kort bij hen zijn, hetgeen een grote stempel drukte op hun verdere leven.

Jo was een vertrouwd gezicht bij de Rabobank, waar hij tot zijn pensioengerechtigde leeftijd werkte. In 2014 overleed zijn vrouw Dinie, Jo probeerde het leven weer op te pakken, maar dat viel hem heel zwaar. Veel steun heeft hij gehad van zoon Gerben, zijn vrouw Bianca en hun kinderen. In november 2018 ging Jo's gezondheid sterk achteruit, eind van het jaar was ziekenhuisopname nodig, aansluitend daarop volgde opname in een verpleegtehuis in Empe. Na wat complicaties werd hij overgebracht naar het ziekenhuis in Zutphen waar hij op 4 maart is overleden. De crematieplechtigheid vond in besloten kring plaats.

Wij wensen Gerben, Bianca en de kinderen Lonnikka en Sanne heel veel sterkte.

Johan te Vaanholt

*Langzaam ben je van ons weggeleden, elke dag een beetje meer.
Telkens werd je weer iets ontnomen, de man van vroeger was je niet meer.
Het is een gemis, een stille pijn, dat je nooit meer bij ons zult zijn.
In onze harten zul je altijd voortleven.*

Woensdag 10 april overleed in 'De Garven' te Ruurlo Johan te Vaanholt, 83 jaar oud. Johan, geboren op boerderij 'Hofman' in Zwiiep was ruim 51 jaar getrouwd met Hanna Meulenbrugge van 'de Vlier'. Na hun huwelijk trokken ze in bij Hanna's vader en haar broer Ab op boerderij 'de Vlier' aan de Vordenseweg. Er werden twee dochters geboren, Anja en Jolanda. Ze vormden samen een heel warm gezin. Johan runde er met zwager Ab de boerderij. Na het onverwachts overlijden van Ab in 1996 werd besloten de boerderij af te bouwen en Jolanda, die eerst belangstelling had het boerenbedrijf voort te zetten, koos voor een andere toekomst. Zij besefte dat de boerderij toch niet groot genoeg was voor de huidige normen. De schuur werd verbouwd tot een mooie seniorenwoning voor Hanna en Johan en Jolanda en partner Edwin renoveerden de boerderij tot hun woonhuis. Johan's gezondheid ging de laatste jaren achteruit en na verpleging in Sutfene te Zutphen kreeg hij een plek in woning de Dosmölle van 'De Garven' in Ruurlo; hier voelde hij zich weer helemaal op zijn gemak en kon hij ook gewoon 'plat praoten'. Hier overleed Johan in het bijzijn van zijn geliefde familie. Dinsdag 16 april werd Johan, na een afscheidsdienst in de Barchkerk te Barchem, naar zijn laatste rustplaats gebracht. Wij wensen Hanna, dochter Anja, haar man Arend en hun kinderen Ilse met vriend Bas, Roy en dochter Jolanda met partner Edwin heel veel sterkte.

Staringavonden 2019; een vernieuwde invulling

Elk jaar zijn er in de Kapel, al meer dan 50 jaar, twee Staringavonden. Deze avonden staan in het teken van het leven en werk van de romantische dichter, landman, denker en doener A.C.W. (Antoni) Staring (1767-1840) en met natuurlijk een bezoek aan de tuinen van de Wildenborch onder leiding van Bart en Alma van der Schoot.

De afgelopen twee jaar hebben we, met veel succes, de periode van Staring tot leven laten komen, door de dichter zelf, zijn vrouw Charlotte, de tuinbaas, een pachtboer en twee dienstmeisjes te laten vertellen.

Dit jaar gaan we op een andere, vernieuwende manier invulling geven aan de Staringavonden. We zijn hiervoor in gesprek met niemand minder dan Manja Bedner (actrice, spreker, producent, regisseur). en Sander Grootendorst (dichter, schrijver, performer).

Het worden zeker weer twee leuke en inspirerende avonden.

De Staringavonden vinden plaats op de donderdagen 25 juli en 1 augustus. Aanvang 19.30 uur in de Kapel. Zaal open vanaf 19.00 uur.

Kaarten zijn, vanaf begin juli, verkrijgbaar bij het VVV kantoor aan de Dorpsstraat in Vorden en bij Boekhandel Lovink, Markt 18, Lochem. Verkoop 's avonds aan de zaal zolang de voorraad strekt.

Reinier Klein Brinke

Het weten waard....

Zag u tijdens een wandeling door 'Het Bosket' ook dat paaltje met foto in de verte? Het is een herdenking aan de onderduikers die hier **75 jaar geleden** (1944) schuilden totdat ze in november van dat jaar verraden werden.

Joop Groot Nuelend plaatste dit herdenkingsteken hier in 2010 op de plek waar de ondergrondse hut heeft gezeten.

Hij schrijft op www.hettysite.nl: "Ik weet nog dat we er vroeger in kropen, alhoewel deze was ingezakt. De dames hebben eerst op het Kervel in Hengelo gezeten, maar toen werd het te link en zijn ze met hulp van een dominee naar de Wildenborch gebracht. Ze zijn ook daar verraden en op transport gesteld, maar de dag voordat ze zouden vertrekken uit Westerbork zijn ze op 12 April 1945 bevrijd".

Op de foto van links naar rechts:

Johan Kreunen, huisknecht/chauffeur op de Wildenborch; dan Leentje Jacobs - Vrankenhuys. Daarnaast Derk Jansen de veehandelaar, hij was bij de ondergrondse. Dan de dochter Edith Jakobs en helemaal rechts een tante van Edith, Kitty Jansen-Hillersen.

Joke Wiltink

De veelzijdige vlier

Zo ineens in de maand juni begint de vlier te bloeien en met zijn grote crèmekleurige schermbloemen valt hij meteen op. Handig, want dan kun je rechtstreeks naar deze struik gaan als je de bloemen wilt verzamelen. Want van de bloesem valt namelijk veel aan lekkernijen te maken. De meesten zullen wel vlierbloesem siroop kennen, wat ook echt een aanrader is (ruime keuze aan recepten op het internet), maar wisten jullie dat de bloesem ook lekker in pannenkoeken is?

En wat ik nog nooit geprobeerd heb, maar het schijnt heel smakelijk te zijn, is de bloesem direct van de struik te eten.

Even checken voor beestjes en huppakee een mond vol nemen. Ik ben benieuwd en ga dit zeker zelf proberen. Sowieso goed

om te weten is de bloemen niet te wassen voordat je ze gebruikt want dit vermindert de smaak*. Ik geloof dat ik de kinderen ook zo ver krijg om de vers geplukte bloemen te proeven maar er is nog iets leuks om te doen met de vlier voor kinderen; de takken van de vlier kun je uithollen, en daar kun je wat mee. Knip een jonge scheut van circa 20 cm lang en hol deze uit met bijvoorbeeld een vleesspies (boren van beide kanten werkt het beste, voeg een beetje water toe als het moeilijk lukt). En dan heb je een erwtschieter. Of: knip een takje in kleinere stukjes, hol uit om te kunnen rijgen, en voilà een leuke ketting.

En zo zijn er tientallen mogelijkheden om de vlier te benutten, en ik heb het niet eens over thee of gezichtsverzorging gehad (water + vlierbloesem = huidtonic die verschoont en verzacht de huid). In ieder geval is er voor de geïnteresseerde veel op de internet te vinden.

* Dit vind ik wel een uitzondering: was altijd je verzamelde bloemen en blaadjes goed, en pluk van struiken altijd boven kniehoogte.

Jessica Cundall

Op 29 en 30 maart speelde Toneelvereniging T.A.O. het blijspel 'Hotel te koop'

Twee volle avonden trok de toneeluitvoering. Twaalf personen deden er maar liefst mee, waaronder vier nieuwe spelers. Dan is ook nog de regisseuse nieuw, net als de souffleur. Het podium was omgetoverd tot de receptie en de lounge van het hotel, met toegangsdeuren tot het restaurant, de keuken, de werkkast en een (deels zichtbare) trap naar boven naar de kamers.

Het is een komen en gaan van medewerkers en gasten. Hilarische taferelen. De eigenaar van het hotel Simon Bovendijk (Reinier Klein Brinke) en zijn vrouw Emma Bovendijk (Martien Leussink) willen hun hotel graag verkopen inclusief personeel om daarna van hun pensioen te kunnen genieten. Ze hebben echter een wonderlijk stel medewerkers aan het werk. De eigenaren tobben over het feit of de verkoop wel gaat lukken. Er komt een gast, meneer Chateau (Gerrit Otten). De piccolo Piet (Appie Klein Brinke) lukt het nauwelijks om met de koffers te trap op te komen, meestal stuiteren deze koffers meteen van boven naar beneden.

Vaak gevolgd door de emmers sop van het kamermeisje Grietje (Kristie Holsbeeke) door een botsing op de trap. Frits, de tuinman, (Jelle Wezinkhof), wandelt met de grasmaaiër in beeld en maait binnen het tapijt net zo gemakkelijk als het gras buiten.

Dan meldt zich Hans Groothof (Harrie Dinkelman), die ondernemer blijkt te zijn, met zijn secretaresse Lola (Ria Klein Ikkink). Hij wil het hotel eventueel kopen. Zij boeken één kamer. Hij heeft niet alleen interesse in het hotel....

Nietsvermoedend boekt ook Laura Groothof (Marion van Ditshuizen), de vrouw van de potentiële koper, een kamer met haar vriendin Nel (Barbara Jansen) voor een aantal dagen.

Tussendoor komt buurman Geert (Arnold Winkels), te pas en te onpas langs, hij heeft overal een klacht over en laat zich steevast uitbetalen in de vorm van borrels om het er verder niet meer over te hebben... De kok Alie (Ineke Braakman), is de kippen voor de maaltijd kwijt, dat wil zeggen, her en der in het hotel komen kippen te voorschijn of worden door haar gezocht. Soms rent ze met bijl over het podium.

Meneer Chateau, de hotelgast die eigenlijk recensent is, helpt op een gegeven moment de eigenaren met het meedenken, om het hotel goed te presenteren om zo de ondernemer het hotel te laten kopen. Iedere medewerker in het hotel krijgt een andere rol. En dat blijkt opeens wonderwel uit te pakken. De koper gaat tot aankoop over.

Hij wil er echter geen hotel van maken, maar het geheel platgooien en er een windmolenpark laten bouwen. Dat gaat iedereen te ver en zeker buurman Geert. Uiteindelijk gaat die koop niet door.

De spelers speelden hun rol met verve. Alles vloeide naadloos in elkaar over, de zaal genoot. De techniek Johan Addink, de grime, Ina Wesselink & Gerrie Harmsen, de souffleur, Gerrit Rossel en de regie in handen van Dini Schoolen.

De toneelvereniging T.A.O. (Tot Aller Ontspanning) deed zijn naam eer aan! Bravo!

Tekst: Jenny Nijsink, foto's: Johan Braakman

Oranjefeest Wildenborch

Zaterdag 22 juni 2019

Het Oranjefeest Wildenborch gaan we vieren op zaterdag 22 juni. Het zal een gezellige middag worden waar buurtbewoners elkaar kunnen treffen en bij kunnen te kletsen. Na de vele spelletjes is er muziek. Ook dit jaar wordt er voor een hapje en een drankje gezorgd door poelier "t Vöske" uit Lochem. Opgave vooraf is niet nodig, de versnaperingen zijn voor munten verkrijgbaar.

Nieuw: U kunt de aankoop van munten tijdens het Oranjefeest natuurlijk contant betalen, maar u kunt nu ook pinnen.

Het programma ziet er als volgt uit:

We verzamelen om 13.30 uur bij de oprit van het kasteel. Kinderen mogen zich met de versierde fiets, of ander voertuig op wielen, opstellen in een lange rij. Alle deelnemers krijgen een nummer zodat na de opening een eerlijke jurering van de mooie voertuigen

kan plaatsvinden. Aan het begin kan ook de kleurplaat worden ingeleverd. Deze staat afgedrukt op de laatste pagina van deze Wildenborcher. De makers van de mooiste kleurplaten kunnen een prijsje verdienen. De prijsuitreiking van de versierde fietsen en kleurplaten zal gelijk plaatsvinden met uitdelen van de prijsjes van de kinderspelen.

We vertrekken om 13.50 uur onder leiding van Harmonie Vorden richting kasteel, waar de officiële opening plaatsvindt.

We starten met de traditionele stoelendans en leggen de plankjes alvast voor u klaar. Als u allemaal meedoet wordt het vast weer een groot succes.

Verder zijn er deze middag de kinder- en volksspelen waaronder het Koningsschieten, het bekende ringsteken met de dogcar, sjoelen, kegelen en een schietbaan. Voor de kleinsten is er weer een prachtig springkussen!

Na de prijsuitreiking is het feest niet afgelopen maar iedereen wordt uitgenodigd om te blijven voor gezellige afsluiting van het feest. Tot 20.00 uur zal er muziek te horen zijn.

Graag zien we u op 22 juni en dan maken we er met elkaar weer een gezellig feest van!!

De oranjecommissie

Vogels kijken op de Wildenborch

Langs wit berijpte velden kwamen drie Arnhemmers even vóór zes uur bij de Wildenborch aan, waar zij een even wit berijpte omgeving aantroffen. Bart en Warner Jan de Wilde voegden zich bij hen en het gezelschap, voorzien van verrekijkers, ging vol goede moed op stap. Wat kwamen zij zo vroeg in de morgen doen?

Sinds 2011 wordt ieder jaar door een vast groepje 'vogelaars' de vogelstand op de Wildenborch in kaart gebracht. Ook dit jaar weer ondernamen zij de wandeltocht door het Bosket, het bos bij het Koetshuis en de tuin achter het kasteel. Het was koud. Heel koud. Veel vogels hielden bibberend hun snaveltjes toe. Ook was het zo vroeg in het jaar, dat veel trekvogels nog niet waren gearriveerd. Of was het de droogte vorig jaar die een aantal water minnende vogels ergens anders hun toevlucht heeft doen zoeken? In elk geval werden er minder soorten genoteerd dan in voorgaande jaren. Maar...dat mocht de pret niet drukken. Er werden wèl reeën en hazen gespot, het kopje koffie op de uitzichtheuvel verwarmde de koude lijven en vlakbij het huis werden eekhoorns en een eekhoornnest gezien, dat er toch heel anders uitziet dan een vogelnest! Ook bewonderden de vogel-spiedende wandelaars het werk dat in het Bosket is verricht en de mooie nieuwe bruggen, die door Bart en Rick zijn gebouwd. Na 2,5 uur buiten in de kou, was de warme ontvangst in de tuinkamer van het huis heel welkom. Daar werd ook het resultaat genoteerd van de rondgang door bos en tuin: 33 verschillende soorten, tegen 43 (een tópjaraar) in 2018.

Naam:	13 april 2019	14 april 2018
aalscholver		x
appelvink		x
blauwe pauw	x	x
boomklever	x	x
boomkruiper	x	x
buizerd	x	x
dodaars		x
ekster		x
fazant	x	x
fitis		x
gaai	x	x
goudhaan	x	
goudvink		x
grauwe gans	x	x
groene specht	x	x
groenling	x	x
grote bonte specht	x	x
grote gele kwik		(x)
heggenmus	x	x
holenduif	x	x
houtduif	x	x
kauw	x	x
kievit	x	

Naam:	13 april 2019	14 april 2018
kokmeeuw		x
koolmees	x	x
krakeend		x
meerkoet	x	x
merel	x	x
nijlgans	x	x
pimpelmees	x	x
putter	x	x
roodborst	x	x
scholekster		x
spreeuw	x	x
staartmees		x
tijftjaf	x	x
vink	x	x
waterhoen		x
wilde eend	x	x
winterkoning	x	x
witte kwikstaart	x	x
witte pauw	x	x
zanglijster	x	x
zwarte kraai	x	x
zwartkop	x	x

Volgend jaar komen ze weer terug, maar dan begin mei. Misschien dat dan heel wat vogels, die zich nu niet hebben laten horen of gewoon nog niet uit verre oorden waren teruggekeerd, zich laten registreren. Dan wordt het resultaat van 2018 misschien geëvenaard of zelfs verbeterd. Ik kan zelf de vogels niet herkennen aan hun zang, maar dat neemt niet weg dat ik elke ochtend vroeg heel erg geniet van het rondje door het bos met de hond. Al die geluiden, maar ook de uitlopende bomen en struiken, met die velden stinzenplanten aan hun voeten, maken mij blij. Het bos leeft!

Zwaluwen op 't Meulenbrugge

Jan Pardijs (Mosselseweg) stond me al op te wachten. Het was een regenachtige dag in februari en van zwaluwen natuurlijk nog geen spoor.

Want over de zwaluwen, die daar al sinds jaar en dag broeden, ging Jan mij vertellen. Vooral huiszwaluwen, maar ook boerenzwaluwen. Vroeger, toen de boerderij er nog was, ging het vanzelf. Door de koeien was er genoeg mest en natte modder om nesten mee te metselen. De boerenzwaluwen broedden in de varkensstallen en de huiszwaluwen buiten onder de dakranden. In 2003 heeft Jan de boerderij overgedaan aan zijn zoon. Toen zijn ook de varkens weggegaan i.v.m. het ontwikkelen van "de Ecologische hoofdstructuur". De koeien zijn nog een tijdje

gebleven, maar die zijn nu ook al een aantal jaren weg. Ze hebben indertijd 8 ha. agrarische natuur aangelegd en 4 ha. recreatie; de camping. Op de 8 ha. agrarische natuur is geprobeerd weidevogels terug te krijgen. Dat lukte in het begin prima, Kievieten, grutto's, tureluur, ze broedden allemaal bij Jan. Totdat de vossen in één jaar alle eieren en kuikens hebben opgegeten; overal veren, het was een ramp. Ze hebben daarna wel 8 vossen gevangen, maar het leed was geleden. Nu zit er nog een wulp, af en toe wat Kievieten. Maar geen grutto's en tureluurs meer. Maar wel zwaluwen dus!

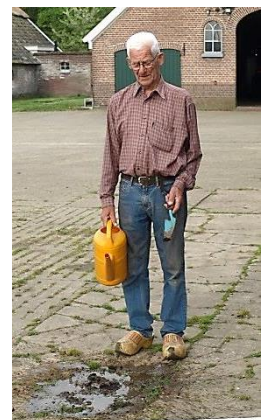
In 2004 kwamen de zwaluwen terug en was er geen mest en modder meer, geen koeien en varkens meer. Ze waren wel een poel aan het graven en de zwaluwen probeerden van het zand dat daaruit kwam nesten te maken, maar dat lukte niet. Sindsdien maakt Jan iedere morgen vanaf het moment dat de zwaluwen terug zijn, een mengsel van leem uit de Baakse beek, koeienmest en water. Goed aanstampen en dan hebben ze het perfecte mengsel voor hun nesten. Hij heeft ook kunstnesten, maar de boerenzwaluwen metselen hun nesten het liefst zelf. Zij komen het eerst in de 2e of 3e week van april. De huiszwaluwen komen een week later. En Jan maakt dus vanaf die tijd iedere morgen dat mengsel. Want ze hebben vaak twee en soms wel drie broedsels per jaar. Jan vertelt ook, dat er vijf jaar een zwaluw een week eerder kwam, met een wit stipje, heel herkenbaar dus.

Sinds 2003 heeft hij een 'poezenfobie' ontwikkeld, zoals hij zelf zegt. Dat zit

zo. Op een boerderij lopen altijd wel een paar poezen rond. Maar poezen en vogels gaan niet goed samen. En Jan houdt nou eenmaal veel van vogels en kon het niet aanzien, dat de jonge zwaluwen, als ze voor het eerst uit het nest vlogen, vaak even op de grond terecht kwamen en dan hup, een poes en weg zwaluw. Nu zijn er geen poezen meer. In 2017 waren er 34 nesten, 6 boerenzwaluw en de rest huiszwaluw, een heel goed jaar.

2018 daarentegen was een rampjaar; er kwamen maar 4 paartjes zwaluwen; 2 boerenzwaluw en 2 huiszwaluw. Hij maakte zich dus ernstig zorgen. Hij is lid van Vogelbescherming en hij kreeg bericht dat de zwaluwen teruggevlogen waren naar Angola vanwege Saharastormen die er woedden. Zwaluwen vliegen van Angola naar Tunesië, vier dagen op vetreserves die ze opgebouwd hebben door het eten van dikke malariamuggen. Onder Italië, net in Tunesië ligt een brakwatermoeras waar ze zich weer dik eten. Vandaar waren ze dus weer teruggevlogen. Maar nadat de stormen waren gaan liggen, zijn ze weer op pad gegaan. Weer via dat brakwatermoeras kwamen ze bij Jan aan, 40 zwaluwen, in mei, drie weken te laat. Ze gingen meteen nestelen en legden hun eitjes al voordat het nest helemaal klaar was.

Dat late nestelen werd overigens een mus noodlottig; die had de euvele moed gehad om in een zwaluwnest te gaan broeden. Dat vonden ze maar niks en ze hebben de arme mus met z'n allen letterlijk het nest uit getrokken! Dat ziet Jan allemaal gebeuren!

Er waren overigens veel minder zwaluwen dan andere jaren, 18 huiszwaluwen en 4 boerenzwaluwen, 22 nesten. Ze voedden hun jongen met insecten, vooral muggen. "De campingbewoners zijn er blij mee, nooit muggen hier". 400 x per etmaal vliegen ze met een bekje vol insecten naar hun jongen, 200 x per zwaluw, want ze doen het samen. Eind augustus zag hij ineens eierschaaltjes onder de nesten liggen. Dat betekende toch weer een nest, terwijl ze half september weer vertrekken. Die konden ze nooit meer groot brengen. Een paar dagen later lagen de jongen op de grond, het nest uitgegoid. "Hoe weten ze dat? Dat ze die niet meer kunnen groot brengen?" Dat is wat Jan zo boeit aan de vogels. Als je goed observeert zie je hoeveel 'kennis' zwaluwen hebben, net zoals alle dieren. Om zich voort te planten, in leven te houden, aan te passen aan de omstandigheden.

Nog een laatste verhaal over de bonte vliegenvanger; een prachtig zwart/wit vogeltje, dat als één van de laatste vogels terugkomt, dus alle nestkastjes zijn dan bezet. Hij heeft er het volgende op gevonden; je hangt drie nestkastjes vrij dicht bij elkaar. De buitenste kastjes worden ingenomen door koolmezen, het middelste is te dichtbij elkaar voor de koolmezen, daar kan de bonte vliegenvanger dan in!

Tekst: Lucie Bartel, foto's: Hendrik Jan Meulenbrugge

Naoberdag 2019

Na het grote succes van 2018 wordt in 2019 opnieuw een Wildenborchse Naoberdag gehouden.

Dit jaar nemen Emmy Eggink en Henriëtte Otten de organisatie voor hun rekening.

De Naoberdag 2019 vindt plaats op zondag 29 september op boerderij 'De Jaeger' van Emmy en René Eggink, Mosselseweg 14.

Iedereen is van harte welkom tussen 10.30 en 12.30 uur.

Het wordt vast weer een leuke, gezellige ochtend voor iedereen die zich Wildenborcher voelt. Jij komt toch ook?

De bedoeling is dat iedereen weer wat meeneemt. Dit mag iets te drinken zijn, iets lekkers voor bij de koffie of misschien weet je een leuke activiteit voor de kinderen of om samen te doen, alle initiatieven zijn welkom.

In de septembereditie van de Wildenborcher lees je alle informatie over de tweede Wildenborchse Naoberdag, ook over het aanmelden.

Deuren in de Prinses Julianaschool

De deuren in onze school lijken er altijd al te hebben gezeten, maar...

De brede entreedeur is gekomen in plaats van twee openslaande schooldeuren rond 1995. Theo, mijn man, heeft de (toen nog bruine) deur opgesnord in Zutphen, afkomstig uit een oud pand aan de Deventerweg. De deur is in geheel nieuwe kozijnen geplaatst en is breed genoeg voor rolstoelers. De deur bevat 18 kleine vierkante ruitjes en stamt uit ongeveer 1920 en past daarom prima bij onze school uit 1913. De ruitjes geven een mooie schaduwstructuur in de gang bij lichtinval. En een mooie verbinding binnen-buiten. En zorgt tegelijkertijd voor veel licht in de gang.

De 2 deuren van de klaslokalen uit 1913, zijn paneeldeuren met raam. Tussen de beide lokalen zaten 2 dichte deuren. Onze huidige kamer, heeft de originele deur behouden. In 1930 zal de deur in het derde lokaal nagemaakt zijn, naar voorbeeld van de klaslokaal deuren uit 1913. Omdat 1 lokaal werd veranderd in 2 slaapkamers is die lokaaldeur op de plek van de tussendeuren van de beide lokalen gekomen. Ook nu werd het licht doorgegeven.

Verder zaten er dichte deuren op 7 plekken in de gang. Er was geen gevoel van verbinding tussen de ruimtes en de gang, nog los van veel minder aanwezig licht. Op een dag zagen we een advertentie van een bewoner die een deel van de voormalige Kranenburgse school bewoonde, met in de aanbieding 7 paneeldeuren. Hij wilde de schooldeuren vervangen. Bingo!! Ik was juist op zoek naar 7 van zulke deuren. Deuren met roederamen. 4 ruitjes. Een aantal deuren had 4 ruitjes van gewoon glas. Anderen hadden de onderste 2 ruitjes van matglas. En 1 deur had 4 matglazen ruitjes. Exact de deuren die we wensten. De koop werd gesloten en toen kon het grote werk beginnen, om ze passend te maken, te herstellen en de, voor ons, geschikte kleur te geven. Ze passen uitstekend in het geheel. Dat deze 7 deuren verticale panelen hebben en de originele klaslokaaldeuren horizontale panelen is tot nu nog niemand opgevallen.... Nu kijken we van ruimte naar ruimte en het licht komt van alle kanten, van zonsopkomst tot de zonsondergang. Door het toograam van een voormalige entree vanaf het meesters-huis is aan de buitenzijde de dubbele deur onder de toog "Laat de kinderkens tot Mij komen" bewaard gebleven. Aan de binnenzijde is een gemetselde muur met behoud van het roede toograam. Met in de muur een luikje waar we voorheen de krant in de brievenbus schoven voor de burens, zo hoefden we niet buitenom...

Jenny Nijsink

Fietstocht Wildenborch

5 Mei was het weer zo ver. De jaarlijkse fietstocht werd gehouden. Dit jaar was het net weer anders. Ze hadden namelijk twee afstanden. De 10 en de 30 kilometer. En een (makkelijke) prijsvraag voor de kinderen die ook daar aan mee deden. De prijs was een overheerlijke snoepketting. Bij de dertig kilometer was wel een stop, maar bij de 10 kilometer niet. We fietsten in een omgeving waar wij nog niet eerder waren geweest. We zagen mooie weilanden en prachtige locaties. Na alles te hebben gezien, kwamen we weer aan bij de kapel (dat was ook het antwoord op de prijsvraag). Daar werden we weer warm ontvangen met een krentenbolletje en voor wie wou een drankje en een knakworst. Daarna gingen we naar huis met de leuke ervaringen die we hebben opgedaan. Hopelijk zien we u volgende jaar weer.

Groeten Judith en Lyan

Foto's: Linsey Mennink

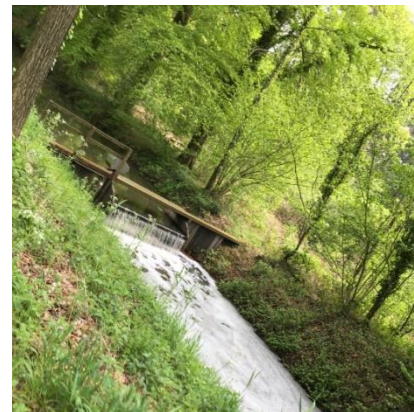

Foto: Noam Shalgi

Foto: Judith Keurentjes

Schietvereniging de Wildenborch

Wat een opmerkelijke open en toegankelijke sfeer in die koude bedompte kelder onderin de Kapel. Ik voel heel goed waarom de meeste leden hier niet alleen komen om voor 30 schoten te oefenen. Als ik vertrek zitten ze 'boven' allemaal gemoedelijk aan een grote geurende sappige gehaktbal, aan de lange tafel het plaatselijke nieuws uit de buurt uit te wisselen. Heel gemoedelijk. Heel betrokken. Warme jongens. Alleen jongens? Ja, alleen jongens of mannen zogezegd. Geen vrouwen meer, maar dat zou hier beslist goed samengaan.

Wat hou ik toch telkens van dit soort ervaringen, die zo gewoon en daarom zo bijzonder zijn.

Heel spontaan beginnen enkele leden hun fascinatie voor dit gebeuren met mij te delen.

Al ben ik voor een heel aantal mensen nieuw op deze verenigingsavond, ik voel mij meteen opgenomen in deze wondere wereld, die al meer dan 70 jaar bestaat. Met 71 lidjaren had Martin Kornegoor (helaas in 2018 overleden) de status van erelid bereikt. Zoon Jan gaat hem achterna, ook al meer dan 40 jaar lid.

Je zou bij een schietvereniging een soort agressieve drive van een stelletje macho's verwachten. Alles op deze avond verandert mijn beeld.

Het begon allemaal in 1954 toen de Wildenborch een eigen vereniging oprichtte nadat Schietvereniging "Prins Bernard" uit Vorden ter ziele was gegaan. De eerste schoten werden gelost op de deel van de familie Berenpas, één van de oprichters naast de heer Kreunen.

In 1958 werd de eerste schietbaan onder de Kapel gebouwd, in 1964 werden dat er twee en in 1976 al vier met 'automatische kaartbaantransport'. Dat betekent dat de schietschijf op een kaart met snelheid op juiste afstand geplaatst wordt en weer dichtbij gehaald kan worden. Men

sloot zich verplicht aan bij de KNSA (Koninklijke Nederlandse Schietvereniging Associatie). En gaandeweg kwamen er steeds meer regels, vooral na het incident in Alphen aan de Rijn is dit allemaal aangescherpt, zegt Johan Addink. Johan is mijn buurman van de Polsteeg en hij neemt mij op sleeptouw evenals de leden, waar hij vanavond baancommandant voor is en bardienst draait, hij noteert gegevens in het zgn. schietregister. Ieder moet zijn wapenvergunning laten zien als onderdeel van deze regels en dat wordt genoteerd.

In totaal zijn er een kleine 30 leden, waarvan 1 erelid Jaap van Amstel en 1 lid 'schiet niet'.

Er waren tijdelijk twee vrouwen lid van de club, maar deze zijn helaas weer naar elders vertrokken. 75% heeft zijn eigen pistool of klein kaliber geweer.

Ik ga mee naar de kelder, waar de leden 1 voor 1 afdalen voor een partijtje op de baan. Voor een lid is het een uiterst

serieuze bezigheid: het komt heel precies hoe alles in een schot samenkomt zo vertelt hij: de beheersing van elk spiertje in het lichaam, het stil kunnen zitten, het kunnen focussen en dan.... een schot in de roos. 'Het is net yoga.'

Zelf doe ik ook een poging. Pffffffffffff.....

Nou ben ik toch behoorlijk getraind in yoga, maar werkelijk alles voelt zwaar: het geweer, het op mijn ene knie zitten, stil zitten, de focus op het geweer houden, *recht zitten* en al je spieren beheersen... Dat vraagt echt wat van een lijf. Hoe deed Martin dat 71 jaar lang?

Johan schiet met klein kaliber geweer én met een pistool. Dat gaat niet bepaald in de roos. 'Je neemt jezelf en je gemoedstoestand mee in het schieten: veel drukte in een week maakt dus dat je toch bij je eigen kern vandaan gaat en dus ook bezijden de roos schiet', zegt Johan.

Er blijken grote verschillen met de Verenigde Staten, waar je in een heleboel staten een wapen kunt kopen zonder schietvergunning. Je wordt daar in tegenstelling tot hier dan ook niet geregistreerd noch zijn er wetten voor aanvalswapens.

In Nederland ligt dat anders. Hier loop je eerst een half jaar mee als aspirant lid. Er wordt tijdens dat half jaar gekeken naar 'goed gedrag': dat wil zeggen – hoe (beheerst) ga je met je wapen om. Daarna volgt het lidmaatschap als andere leden je hebben voorgedragen. Na 1 jaar lidmaatschap en minimaal 18 maal op de vereniging aanwezig zijn, kun je bij goed gedrag een

wapen uitkiezen. Vervolgens moet je thuis een wapen- en een munitiekluis aanschaffen, en na controle van de politie krijg je een machtiging om het wapen daadwerkelijk te kopen.

Dit is dus ook een hele culturele kwestie: behalve de regels merk ik dat het ook de normaalste zaak is dat hier op ontspannen manier deze opvoedkundig regels erbij horen en dat gaat verder dan de schietvereniging.

De lol staat voorop bij deze mannen. Regelmatig worden in Oost Gelderland ook competitiewedstrijden gespeeld met andere verenigingen (plm. 25). Iedereen is er zo mogelijk dan ook altijd, dat geeft een gevoel van saamhorigheid.

Hoewel het aantal leden in Oost Gelderland enorm is teruggelopen van 800 naar 300!, blijft het aantal leden in de Wildenborch gelijk. Het groeit momenteel zelfs aan met enkele nieuwe jonge leden. Hugo is de jongste, hij is zojuist op de trekker aangekomen, tot hilariteit van de mannen. Hij past er helemaal tussen en vertelt dat hij al vanaf jonge leeftijd betrokken was bij schieten. Hij kwam via zijn buurman bij de club. Hugo is aspirant lid. De één na jongste, Niels is 19 jaar.

De terugloop is te verklaren door de vergrijzing, de krimp in de Achterhoek van inwoners en het negatieve imago dat het schieten heeft gekregen sinds de gruwelijke schietacties in Alphen aan de Rijn, maar ook in Europa, de VS en onlangs weer in Nieuw Zeeland. Geen wonder. En toch zie ik hier een heel andere sfeer die daar niet mee te vergelijken is.

Ik ga opgetogen naar huis. Zal ik ook nog een lekker sappig gehaktballetje maken? Ik heb wel trek gekregen eigenlijk. Weten jullie wel hoe zwaar dit schieten is? Toegegeven: vooral gezellig en ontwapenend. 😊😊

Kathy de Vries

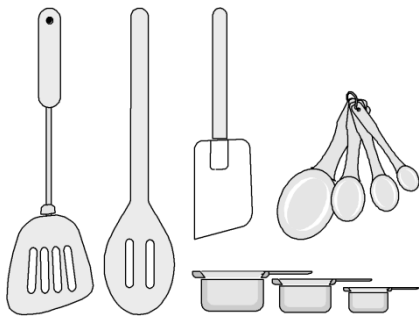
Sneeuwklokjesdagen
Het was prachtig weer dit weekend, tijdens de jaarlijkse sneeuwklokjesdagen op de Wildenborch. Ik heb al meerdere keren sneeuwklokjes bewonderd op het landgoed, maar keer op keer verbaas ik me weer over de hoeveelheid sneeuwklokjes die weer in bloei staan.

Kleine mysterieuze paden leiden je langs al het moois wat er bloeit op het prachtig onderhouden landgoed. Het voelt dan even alsof ik me in een sprookje bevind...

Martine Berenpas

Pasta alla Puttanesca

(Pasta zoals de dames van lichte zeden in Napels eten)

Deze keer een recept uit een land met de hoogste cultuur in Europa: Italië (Alleen barbaren zijn het niet met mij eens).

Dit gerecht zou volgens overleveringen zijn oorsprong hebben in het Spaanse kwartier te Napels. Daar stond aan het begin van de vorige eeuw, toen Italië nog een koninkrijk was onder Umberto de Eerste, een huis van lichte zeden. De dames die er werkten hadden van tijd tot tijd 'een oppeppertje' nodig om weer op krachten te komen.

De eigenaar van dit rendez-vous-huis maakte voor hen met veel plezier het volgende gerecht. De combinatie van de ingrediënten zorgt er waarlijk voor dat je je na 'vermoeiende bezigheden' weer helemaal fit voelt.

De ingrediënten voor de Pasta alla Puttanesca: (voor 2 personen)

- 1 blikje ansjovisfilets
- 1 handvol ontpitte zwarte olijven
- 2 eetlepels kappertjes
- 200 gram pasta (Penne)
- 500 gram gepelde tomaten
- 2 teentjes knoflook
- Een half theelepeltje Pepperoncino of Sambal
- 1 zakje geraspte Italiaanse kaas
- Olijfolie, zout, selderijpoeder

Bereiding:

Hak de knoflook fijn en smoor in olijfolie. Voeg wat van de sap van de gepelde tomaten toe. Daarna het uitgelekte blikje ansjovis gesneden. Snijd de tomaten in stukjes. Laat sudderen. Voeg Pepperoncino of Sambal, zout en selderijpoeder toe. Tenslotte ook de kappertjes. Laat dit alles op laag vuur een beetje inkoken.

Kook de pasta al dente, zodat ze niet zo slap is. Giet deze af wanneer ze bijna gaar is. Voeg deze penne dan bij de saus. Bestrooi daarna rijkelijk met de geraspte Italiaanse kaas. Tutto Pronto!

En je zult zien jullie zijn weer helemaal 'boven Jan!'

Buon appetito!

Rob Diesel

Mijn collega Lucie ...

*'I'm looking at the river
But I'm thinking of the sea...'*

Randy Newman

Ze doet aan personal coaching, deed aan mediation, geeft meditatiegroepslessen, heeft een brede levensachtergrond onder andere door een opleiding Zijnsoriëntatie van Hans Knibbe en ze schrijft stukjes voor de Wildenborcher.

Soms heb je van die 'Oh Ja – heb jij dat ook?' ontmoetingen, waarin je veel herkent van wat een ander je vertelt. Je moet je inhouden op herkenbaarheden, maar van binnen ben je enthousiast over een gelijksoortig mens, het voelt verrassend vertrouwd in achtergrond en belevingen. Zo'n ontmoeting heb ik 3,5 kilometer exact verderop, bij mijn woning vandaan op ook zo'n fijne plek buiten, maar dan tegen het Grote Veld aan. Ze is mijn collega – schrijver Lucie Bartel, ook zij schrijft voor de Wildenborcher. Leuk om eens even kennis te maken, alhoewel ze nog niet weet of ze wel met haar naam en gezicht in het blad wil. Hoe ga ik haar verleiden?

Eerst maar eens gewoon kennismaken. Ze is hier met Frans de Steur, haar man, in 2004 komen wonen. Om een heel nieuw bestaan op te bouwen. Eerder woonde ze op een woonboot in Ooijpolder, aan de rand van Nijmegen waar ze dacht voor eeuwig te blijven, aan het water, het water.....

Het water waar de wolken in weerspiegeld worden, waaraan je wijds kan dromen en denken... Nijmegen was ook de stad waar je met een paar stappen al in de bioscoop zat, of dat je vandaar, werelds als je bent, even op en neer rijdt naar de opera Amsterdam waar ze nog geregeld kwam.

Niet meer.

Er veranderde veel tussen dat leven en nu hier. Het kon nog leuker zijn. Dat ontdekte ze toen ze op gegeven moment met Frans in gesprek kwam. Het moment dat ze dat besepte, maakte de wereld anders en bracht haar tot een gewaagde sprong in het diepe om alleen te gaan wonen en uit te zoeken hoe ze verder wilde. En nu zit ze hier. Met Frans.

Op het erf staat een verbouwde boerderij, haar werkruimte waar de één op één gesprekken plaatsvinden, een logeershuisje en er zijn drie varkens van **de Mobiele Gaard**, waarvan er twee als ik aankom, bijna niet opvallen doordat ze rusten in en dezelfde kleur hebben als waar ze mee omringd worden: modder. Het is dat ik het wéét. Later op de dag begroeten ze ons uitbundig, denkend dat er iets te eten valt behalve een aai. De Mobiele Gaard is een traditioneel gemengd boerenbedrijf uit Zwiep, gecombineerd met een heel andere visie op bezit, landbouw en natuur en hoe mensen daarin een plek hebben. Zij hebben varkens, kippen, fruit- en notenbomen, struiken, vaste planten, granen, aardappelen en eenjarige groenten. Zij bezitten niets, maar beheren land van landeigenaren die in dit concept geloven. (uit: <https://demobielegaard.nl>) En ze verkopen verse producten.

Zo hebben Lucie en Frans dus varkens van deze Mobiele Gaard. Een goed idee in ons Nederland met zijn steeds schaarsere grond.

Toen Frans en Lucie hier voor het eerst in 2003 kwamen kijken, zag het er heel anders uit. Via een bekende van haar ouders in Barchem hadden ze gehoord van dit huis, welke bewoond werd door Noke Croin, een bijzondere vrouw die er alleen woonde. Noke werd ouder en had besloten voor haar zieke vriendin in Barchem te zorgen en na haar overlijden zou Noke in haar huis gaan wonen. Ze gingen eens kijken rond het huis met zijn weitjes, liepen wat paadjes langs kippen en wat loopeenden.

Ze besloten het huis te kopen en op te gaan knappen. Noke was hen dankbaar. Ze hielpen haar haar spullen uit te zoeken en naar Barchem te verhuizen. Het werd een bijzondere vriendschap.

Lucie en Frans woonden de eerste jaren in het logeershuis en na een grondige verbouwing gingen ze met kerst in 2006 over naar het verbouwde huis. Frans is heel handig, die pakt alles aan en Lucie kan goed verven. Ze hebben het meeste zelf gedaan met vooral natuurlijke en duurzame materialen, zoals lemen muren, de gebinten zijn vervangen en er is veel licht toegevoegd aan het huis door extra ramen. Noke liet heel veel na, was niet gehecht aan spullen. De tafel waar wij aan zitten, heeft ze achtergelaten evenals boekenkasten die we om ons heen zien...

En toen besloten ze echt helemaal JA tegen elkaar te zeggen en te trouwen. Hun beider kinderen, families en vrienden evenals de buurt werden uitgenodigd om op eigen terrein het glas te komen heffen. Lucie laat me allemaal foto's zien met hele blije en gelukkige mensen erop. Speciaal voor het feest zijn er tipi – tenten neergezet. Het ziet er bijzonder feestelijk uit, met Frans en Lucie in het middelpunt: prachtig gekleed en in volle bloei!

En nu? Ze vindt het nog steeds heel fijn hier. Frans vindt het heerlijk.

Lucie werkt nog graag, al geeft ze niet zoveel ruchtbaarheid aan wat ze doet. Mensen die met persoonlijke vragen zitten, helpt ze op weg. En ook voor meditatie kun je bij Lucie terecht. Daarnaast is ze graag kunstzinnig bezig.

Aan de muur hangt een schilderij van haar vader, zelfgemaakt. Ze houdt van werken met natuurlijke materialen en zoekt naar vormgeving hierin. Daarnaast is Lucie actief betrokken bij de kunstvereniging in Diepenheim. Toch mist ze soms de stad om 'even' naar een voorstelling te gaan.

We begroeten samen de varkens nog even buiten. Wat hebben ze een bijzondere vacht:

gekrulde haren! Het is een Mangalica, een zogeheten wolvarken van Hongaars soort. Ze zien er schattig uit. De Mobiele Gaard komt enkele malen per week om het voer te brengen. Dat zit wel goed. Ze maken geluiden en bewegen lekker heen en weer. Lijken zelfs aanhankelijk naar Lucie toe en opeens snap ik het: het is etenstijd...

Na deze gezellige middag vertrek ik weer naar huis: 3,5 kilometer en dan ben ik er.

En ja, ik ga toch wat opschrijven voor de Wildenborcher.

Kathy de Vries

Diamanten bruidspaar aan de Kapelweg

Foto: Arjan Wijnstra

Op 12 mei 2019 waren Mieneke Oltvoort-Heersink en Ab Oltvoort zestig jaar getrouwd. Ze vierden dit op 18 mei, op een steenworp afstand van hun boerderij: in de Wildenborchse Kapel. Beiden weten nog goed hoe het allemaal ooit begon. 'We ontmoetten elkaar tijdens een uitwisselingsweekend van de kerk. Jongeren uit Vorden en Varsseveld gingen bij elkaar op bezoek en daar is toen de vonk overgesprongen', herinnert Mieneke zich.

Het leidde er enkele jaren later toe dat zij op 12 mei 1959 vanuit Gaanderen naar Vorden verhuisde, naar boerderij Boschzicht aan de Kapelweg. Zoals in die tijd nog gebruikelijk was, gingen de jonggetrouwen inwonen bij hun (schoon)ouders. 'Lieve mensen, met wie ik een band kon opbouwen als met mijn eigen ouders', vertelt Mieneke. 'En toen onze drie kinderen er waren, was het ook heel makkelijk dat ze een oogje in het zeil konden houden.'

Op de uitnodigingskaart voor het diamanten bruiloftsfeest staan enkele foto's van beiden, plus een schilderijtje met de tekst 'Waar liefde woont, gebiedt de Heere Zijn zegen'. 'Niet onze trouwtekst', zegt Ab, 'Maar wel een spreuk die al die jaren in ons huis hangt. En we voelen ons ook gezegend. Dat we hier samen nog kunnen wonen bijvoorbeeld, in de mooie natuur, met nog altijd de voor ons zo vertrouwde MRIJ-koeien om ons heen. Ook onze vijf kleinkinderen komen hier graag.' Mieneke: 'Ab woont hier al meer dan 85 jaar en ik nu dan zestig. Misschien zijn we wel het oudste stel van de Wildenborch. Zoveel jaren waarin we lief en leed hebben gedeeld, met hartelijke mensen om ons heen die ook nu we 'op leeftijd' zijn naar ons omkijken. Nog een reden om heel dankbaar te zijn.'

Even kennismaken met Vronie Roomeijer

Een aantal Wildenborchers zal Vronie al kennen. Ze was op de Nieuwjaarsreceptie in de Kapel, samen met Ben Godtschalk. En ook bij verschillende andere bijeenkomsten.

Vronie woont hier gedeeltelijk, op de Kapelweg 3. Hetzelfde adres als Ben Godtschalk. En dat is geen toeval! Hoewel, er is wel een aantal toevalligheden voorafgegaan aan deze stap van Vronie.

We gaan even terug in de geschiedenis; Ben en Vronie zijn allebei in Leerdam geboren, Vronie in 1941 en Ben in 1942 en ook nog in dezelfde straat; Ben op nr. 28 en Vronie op nr. 30. Zij is verhuisd naar Lisse toen ze zes jaar was, dus ze kan zich niet heel veel meer herinneren van Ben en vice versa. Maar zij had wel een goede vriendin daar, die woonde op nr. 26 en daar is ze nog steeds mee bevriend. Deze vriendin zag op de website van Oud Leerdam een foto die Ben erop gezet had; een oude foto waar hij als jongetje op de schaatsjes staat. Zij herkende hem en vertelde dat aan Vronie. Er is contact gelegd en er zijn om te beginnen wat emails uitgewisseld. Ben vroeg op een gegeven moment aan haar of ze zin had een keer naar Vorden te komen. Dat vond ze een beetje te ver. Toen dacht Ben; ach, ik moet nog wel eens in Delft zijn, bij de TU, dan ga ik wel even langs.

Vronie woont al lang in Delft waar ze indertijd naar toe is gegaan samen met haar toenmalige echtgenoot. Haar man is vier jaar geleden overleden en Ben zijn vrouw alweer 9 jaar geleden. Vronie vond het wel leuk om Ben weer eens te zien en te kijken of ze zich nog iets van vroeger kon herinneren. Dat was eigenlijk niet zo, maar na een paar bezoeken van hem bleken ze toch veel gemeenschappelijk te hebben; met name de muziek.

Zoals veel Wildenborchers weten is Ben heel actief geweest met het Baderorgel in Zutphen en organiseert hij nog altijd concerten. Vronie zong in Delft al heel lang in een koor en op een gegeven moment heeft ze zelf een 50+ koor opgericht. Daar bleek heel veel belangstelling voor te bestaan. Inmiddels bestaat het koor uit ruim 80 leden en vorig jaar hebben ze het bestaan van ruim 10 jaar gevierd.

Dus gaat zij in ieder geval iedere week naar Delft voor het koor. Woensdag heen en vrijdag of zaterdag weer terug. Ook heeft zij in Delft natuurlijk nog een sociaal leven en ook drie kinderen, zes kleinkinderen en twee achterkleinkinderen! Wat heel bijzonder is dat Ben en Vronie een gezamenlijke geschiedenis hebben; de oudste broer van Ben kan zich haar nog wel herinneren, ('een heel lief meisje') en hij weet nog dat de vader van Vronie in de oorlog opgepakt werd door de Duitsers. Dat was een heel nare gebeurtenis in de straat met overvalwagens en geschiet. Vronie was toen twee jaar en weet daar niks meer van. Haar vader was politieagent en zat in het verzet. Hij is verraden en hij heeft de rest van de oorlog gevangen gezeten, ook een tijdje in de dodencel.

Na de oorlog is hij teruggekomen, maar hij had een moeilijk karakter gekregen, zegt Vronie. De oorlog had hem veranderd. Haar moeder en de moeder van Ben steunden elkaar in die oorlogstijd en daarna. Zij kenden elkaar heel goed. Wie haar vader verraden heeft is nooit bekend geworden. En toevallig heeft Ben een keer een boekje in handen gekregen van de 'beul van Gouda'. Deze man heeft de moeder van Vronie nog een keer de trap afgegooid toen ze haar man wilde bezoeken in de gevangenis. Zo blijken er allerlei verbanden en herinneringen te zijn. Vronie heeft haar moeder naar Delft gehaald toen haar moeder ouder werd. Ze zat in een verzorgingshuis waar Vronie de muziek verzorgde in een cultureel centrum. Zij heeft dat daar 25 jaar gedaan, naast allerlei andere activiteiten." Je hebt haar een mooie oude dag bezorgd" zegt Ben.

En nu zijn ze samen heel gelukkig; "het is een cadeau op je oude dag" zegt Ben, nog zo verliefd te worden!" Ze waren allebei helemaal niet op zoek naar iemand. "We hebben allebei een heel goed huwelijk gehad en het duurt dan echt een tijd voordat je over dat gemis heen bent". Maar op een gegeven moment is het ook wel heel alleen.

Onthulling van het plaatje op de brugleuning in Het Bosket

Er was een aarzelende lentezon op zaterdag 6 april, de dag waarop wij het Wildenborcher-bos indoken. Benieuwd als wij waren door het verhaal van Jennine in de Wildenborcher en na een uitnodiging van Alma. Het eerste bruggetje achter de Kapel in het Bosket had op de leuning een plaatje met opschrift gekregen en dat gingen we onthullen en vieren.

Het zag er gezellig uit, een tafeltje met een Brabants geruit kleedje, volop koffie en koek en een groep van 20 man en vrouw. Ik moet zeggen 21, want ook Aad kwam op 2 krukken erbij.

Harrie Dinkelman nam het woord en vertelde dat er, na de reünie bij het 75 jarig bestaan van de Prinses Julianaschool (in 1988), geld over was van ouders en (oud) leerlingen. Om een bestemming te geven aan dit geld konden alle Wildenborchers ideeën indienen. In totaal kwamen er 9 voorstellen binnen. Frieda te Lindert en Harrie Dinkelman hebben, als leden van de toenmalige jubileumcommissie, gekozen voor “een brugleuning met inscriptie”. Dit idee was ingediend door Joke en Bertus Wiltink; een cadeau van de Wildenborchers voor stichting De Wildenborch en de familie Staring als dank voor hun inzet en betrokkenheid. De familie Staring speelde in het verleden -maar ook nu nog steeds- een belangrijke rol in de Wildenborch, Harrie noemde het de vier O's: **Onderwijs**: Bij de oprichting van de school in 1913, en dus een directe relatie met het jubileum in 1988. **Ontwatering**: De goede ontwatering, mede op initiatief van A.C.W. Staring heeft een grote positieve bijdrage geleverd aan de economische ontwikkeling van dit gebied. **Ontsluiting en onderhoud** van het Bosket: Het Bosket ziet er, nu het aangekocht is, al een stuk beter uit en dankzij de bruggen kan een ieder hier prachtige wandelingen maken. **Oranjefeest**: Elk jaar mogen we als buurtschap op het terrein bij het kasteel ons Oranjefeest vieren. Een traditie op een unieke locatie waar we hopelijk nog lang gebruik van mogen maken, aldus Harrie.

Samen met Jennine trok Harrie de rode boerenzakdoek weg waardoor het koperen plaatje zichtbaar werd.

Als aangetrouwde en als lid van de stichting De Wildenborch hield Evert-Kees een dankwoord. Hierin schetste hij de geschiedenis van het Bosket wat vroeger tot de Wildenborch behoorde, verkocht werd en nu weer terug was in de moederschoot. Een mooi cadeau vond ook hij, een leuning aan de brug, de brug als verbinding tussen buurt en huis. Ook een woord van dank aan Bart, Alma en Rik voor hun inzet en goede zorgen voor het bos. Het is toch fantastisch dat we hier allemaal van kunnen genieten.

Tekst: Jeske Mutsaerts-Pessers, foto: Joke Wiltink

Huizen als kastelen: Kamphuizen

De (voor)geschiedenis van de 8 Vordense kastelen, of huizen van 'heerlijke' allure, gaat in de meeste gevallen al heel ver terug. Jammer genoeg zijn van het merendeel hiervan te weinig bronnen overgeleverd om te weten hoe en wanneer precies ze zijn ontstaan, maar van de jongste drie (Bramel, Onstein en Kiefskamp) weten we dat ze zijn gebouwd in de nabijheid van een oudere, gelijknamige boerderij. Hiernaast waren of zijn er in Vorden nog een aantal landhuizen (meest) van bescheidener omvang, zoals Addink, Enzerinck, Groot Hellinger, Groot Venhorstink, Hoetink, Vroessink en Wientjesvoort, eveneens gebouwd bij een boerderij van die naam, en vaak voortkomend uit een landheerskamer¹.

Onze buurtschap telt, behalve een (voormalig) kasteel, ook enkele landhuizen of villa's: Kamphuizen² (1926), de Belten³ (1929) en Hoppenhof⁴ (1967), maar hiervan werd alleen de eerste gebouwd bij en vernoemd naar een oude boerderij. Deze boerderij, waarvan de vroegste bron uit 1476 dateert, was haar geschiedenis begonnen naast een kleine ontginning in de uitgestrekte heidevelden van de marke van Vorden, en hoorde al vóór 1552 bij de Wildenborch. De Vordense boeren bleven echter hun rechten in die heidevelden, b.v. op turfsteken, behouden, zoals blijkt uit een rechtzaak uit 1647 waarbij hun dit recht vergeefs werd betwist door de heer van de Wildenborch⁵. Na de verkoop van de Wildenborch in 1757 was Kamphuizen een eeuw lang eigendom van de familie Ravenschot > Brass > Spijker⁶, om in 1858 weer te worden teruggekocht door de toenmalige eigenaar van de Wildenborch.

Een halve eeuw later kwam de Wildenborch opnieuw ter veiling, en dit maal werd Kamphuizen gemijnd door Otto E.F.M. van Hövell tot Westerfliet, die in 1906 al (erve) de Oude Wientjesvoort had geërfd van zijn moeder, Josepha M.A. van Dorth tot Medler.

Tien jaar later was hij echter gedwongen om beide bezittingen te verkopen, de Oude Wientjesvoort aan de bekende schilder A.M. Gorter⁷ en Kamphuizen aan Johannes Baptista

¹ Het Addink (Strodijk 23, afbr. 1905), Enzerinck (Almenseweg 60, bouw 1836), Groot Hellinger (Ruurloseweg 107, afbr. na 1802), Groot Venhorstink (Deldensebroekweg 4, bouw 1818, afbr. 1872), Hoetink (Strodijk 21, bouw 1909), Vroessink (Deldenseweg 6, afbraak 1871) en de Wientjesvoort (Ruurloseweg 83, bouw 1850). Zie www.oudvorden.nl/boerderijen.

Opmerkelijk is dat op de oudste kadasterkaart uit 1832 bij 't Addink, Groot Hellinger en Ham nog de perceelscontouren zichtbaar zijn van een zgn. "pol" (omgracht eilandje), waarop in vroeger tijden een verdedigbaar huis en/of spijker (korenopslagplaats) gestaan moet hebben. Op een dergelijke, nog steeds bestaande pol bij huize Medler werd begin 16^e eeuw een hofstede gebouwd (om een eeuw later weer te worden afgebroken en vervangen door een voorloper van het huidige huis).

Landheerskamer: luxe kamer aan een boerderij, gebruikt door de elders wonende eigenaar, b.v. als zomer-verblijf of in het jachtseizoen. Voorbeelden hiervan waren vroeger te vinden bij 't Ham (of Selsham, Kruisdijk 6), Wilmerink (Wilmerinkweg 4) en de Hakkerij (Zutphenseweg 127). Een bijzonder groot exemplaar is in 1843 gebouwd aan boerderij het Eilder in Wichmond (Hackforterweg 25) en onlangs geheel gerestaureerd. Zie www.oudvorden.nl/boerderijen.

² Kamphuizen (Wildenborchseweg 11).

³ De Belten (W'borchseweg 15) werd gebouwd door Leendert Marie Metz, wiens vrouw Aletta Agnes Backer Overbeeck in 1877 was geboren in Batavia (Ned. Indië), een jaar voor de geboorte van haar latere buurvrouw op Kamphuizen, Maria Aletta Johanna Op ten Noort-Bock (*Batavia 1878). Hoewel de familie Backer Overbeeck al in 1878 naar Nederland terugkeerde is het niet ondenkbaar dat de familie in contact is gebleven met de familie Bock.

⁴ Hoppenhof (W'borchseweg 24), gebouwd op de plek van een vml. dienstwoning (bouw 1894, afbr. 1967) van de Wildenborch.

⁵ Ben Wullink, 2018. 'Rond Beek en Herberg.' In G. Rossel et al., *De Geschiedenis van de Wientjesvoort*.

⁶ Tevens eigenaren van huize Kiefskamp en een aantal boerderijen, waaronder Groot Veldkamp (Ruurloseweg 71, bij de afslag Wildenborchseweg). Kamphuizen en Groot Veldkamp liggen op 1,5 km. van elkaar, beide aan de rand van een (destijds) gelijkvormige kamp omringd door heidevelden en een eeuw lang in handen van dezelfde eigenaren (tevens eigenaren van het echte Klein Veldkamp op de Kranenburg), wat verklaart waarom het erve Kamphuizen op 19^e-eeuwse kadastrale kaarten staat aangeduid als (Klein) Veldkamp. De landmeters van die tijd waren meestal niet bekend met de locale situatie en maakten wel vaker dergelijke fouten.

⁷ De Oude Wientjesvoort (Ruurloseweg 77/79) werd onderdeel van het landgoed de Oude Voorde (Ruurloseweg 73). Zie www.oudvorden.nl/boerderijen en P. Gorter, 2018. 'De Oude Voorde 100 jaar.' In: G. Rossel et al., *De Geschiedenis van de Wientjesvoort*.

Crol⁸. Deze laatste zag er blijkbaar toch niets in want hij verkocht het goed twee jaar later door aan Godfried Carel Op ten Noort x Maria Aletta Johanna Bock⁹. Het was dit echtpaar dat huize Kamphuizen in 1926 liet bouwen, maar het 11 jaar later ook al weer voor gezien hield en het landgoed, inclusief tuinmanswoning en boerderij, liet veilen. De nieuwe eigenaar, Ernest Cremers, overleed reeds in 1944 maar zijn weduwe, Agnes Boreel, liet het landgoed in 1961 na aan haar oudste zoon Epimachus J.J.B. Cremers, die net als zijn ouders een groot deel van het jaar in Zwitserland woonde. Hij verkocht Kamphuizen in 1976 aan Jan van Renselaar⁹, waarna het in korte tijd drie maal van eigenaar wisselde (Pieter Antonie Roubos > Tijs Blom > Leendert van Rijswijk)¹⁰, totdat de familie Bakx-Rombouts er in 2000 haar plekje vond.

En de boerderij waar het allemaal mee begonnen was? Dat heeft de eeuwen rustig doorstaan en vanaf het einde van de 16^e eeuw zes verschillende boerenfamilies gehuisvest, vaak meerdere generaties lang¹¹. Rond 1970 was het echter afgelopen en de laatste boer en boerin, Reinirus Antonius Engberts x Margaretha Bernardina Roordink, deden het licht uit. Erve Kamphuizen verloor zijn agrarische bestemming en begon, na enkele jaren leegstand en een grondige renovatie, aan een tweede leven als burgerwoning.

Gerda Rossel

1913: Johannes Engberts x Johanna Waarle op het aardappelland, met hun drie oudste kinderen: Grada Antonia (*1906) en de tweeling Reinirus Antonius (Reint) en Harmina Antonia (*1910). Reint zou zijn ouders opvolgen en tot 1970 op Kamphuizen blijven wonen.

erve Kamphuizen, 2019

Huize Kamphuizen (rechts), de schuur van erva Kamphuizen (links)

⁸ Johannes Baptista Crol was een broer van Sara Thate-Crol op de Bramel en eigenaar van een cargadoors-bedrijf in Rotterdam. Het bedrijf had ook een vestiging in Amsterdam, en het is zeer wel mogelijk dat Crol benedengenoemde fam. Op ten Noort kende. Hij was tevens een niet onverdienstelijk amateur-kunstschilder en werd in 1937 eigenaar van huize Waliën, Lochemseweg 27 in Warnsveld. De erven Crol verkochten het Waliën in 1978 aan Jan van Renselaar, die in dat zelfde jaar ook eigenaar werd van huize Kamphuizen, vermoedelijk op speculatie, want Kamphuizen werd meteen doorverkocht en huize Waliën 10 jaar later.

⁹ Op ten Noort was directeur van een brouwerij in Amsterdam en zijn vader eigenaar van een rederij met grote belangen in Nederlands Indië. Over de dochter van dit echtpaar, Julia Op ten Noort, is onlangs een biografie verschenen (Roel van Duijn, 2018. *Een Zoon voor de Führer*).

¹⁰ Zie ook Jan Harenberg, 2014. 'Kamphuizen.' In: *Vordense Kronyck* 32, 2. Het was trouwens Van Rijswijk die de boerderij in 1978 liet verbouwen tot burgerwoning, om het 6 jaar later door te verkopen aan het echtpaar Stenfert Kroese, waarna het op enig moment in handen kwam van de huidige bewoners, de fam. Sandberg.

¹¹ In 1 geval zelfs 5 kettinghuwelijken lang. Zie www.oudvorden.nl/boerderijen/straatnaam-boerderijnaam/wildenborchseweg/wildenborchseweg-9-detail

Landgoed Kamphuizen

Het is een spannende weg om er te komen, over zand langs een lief boerderijtje en daarachter ligt het. Sietske heeft me er al eerder over verteld en vandaag ga ik erheen om kennis te maken met Jet Rombouts die er samen met Frans Bakx woont.

Als ik binnenkom in het ruime en statige huis, verwelkomt Jet mij en zegt me dat er juist een boek verschenen is van Provo oprichter en schrijver Roel van Duijn.

Dat weet ik toch zeker wel hè?

Het ligt voor me, dat boek en er gaat van alles door mij heen. Er is me door de redactie zoiets ingefluisterd. Dat Roel op 11 april hierover een lezing houdt in hotel Bakker te Vorden. 'Een zoon voor de Führer' is de titel van het boek en heeft alles te maken met dit Landgoed. In die zin dat Jonkvrouwe Julia op ten Noort met haar ouders hier heeft gewoond. Julia was een fervent aanhangster van de Groot-Germaanse gedachte.

Ze werd in de jaren '30 politiek activiste en was mede oprichtster van de nationaal socialistische vrouwenorganisatie. Ze had een verhouding met een SS-er en kreeg een zoon. Daarover schrijft Roel van Duijn deze biografie. Hij heeft grondig historisch onderzoek gedaan naar haar leven vanuit een enorme fascinatie voor deze vrouw. Haar ouders waren tot 1936 lid van de Nationaal Socialistische Beweging, de NSB. Na de oorlog is zij berecht en 2,5 jaar later na haar gevangenschap, heeft ze zich bekeerd tot onder andere de bhagwan, het boedhisme en het hindoeïsme.

Interessant! Ik voel me een beetje achter de feiten aanlopen. Ik kwam hier eigenlijk om het verhaal op te schrijven van Jet en Frans, en mij bekruipt steeds meer het gevoel een kans mis te lopen. Nu wil ik Gerda Rossel niet in de weg lopen, maar ik begrijp dat Gerda zal schrijven over het lieve boerderijtje waar ik zojuist ben langsgereden. Ik sla mijn slag door erin te duiken en naderhand alsnog mails uit te wisselen met Jet en Frans. Zij sturen mij mooie informatie voor een mooi interview denk ik. Zegt u het maar.

Met Jet ben ik in gesprek over hoe zij hier vanaf het jaar 2000 zijn komen wonen, nog met de jongste van haar vier kinderen, de andere drie waren de deur al uit evenals de vier kinderen van Frans. In de tijd dat Jet en Frans het landgoed kochten, werkten en woonden ze op twee gescheiden plekken en besloten daartussenin te gaan zitten. Jet werkte in Deventer in een notariële praktijk als notaris en Frans had een eigen bedrijf 'Vastgoed en Investeringsmaatschappij' in Enschede. Toen ze het huis op Funda zag staan, viel Jet voor de oranje markiezen, die haar meteen een thuisgevoel gaven. Ze bouwden van 2 huizen één huis door het deel van de chauffeur te verbinden aan het bestaande huis. De tuin is onder architectuur aangelegd.

In het midden is de leefkeuken, waar wij plaatsnemen. Jet is gestopt met werken sinds vijf jaar. Daar moest ze wel even haar draai in vinden, maar inmiddels is de vrijheid gevuld met mooie hobby's die ze van nul af aan heeft opgebouwd. Ze is dol op piano spelen en ze toont me haar vleugel in één van de kamers waar ze zo verschrikkelijk graag op speelt. Hoewel ze dagelijks moet oefenen heeft ze nog steeds iedere dag het gevoel van: "Ooooh, ik mag weer!" Het zijn de walsen van Schubert, Lyrische stukken van Grieg en enkele stukken van Bach waar ze momenteel voor oefent. Niet het eerste het beste.

Ook zingt ze in drie verschillende koren. Het is heel invoelbaar dat er na een werkleven een geschenk van verlangen voor terug is gekomen. En Frans? 'Hem drijft werk zo geweldig, die stopt nooit.'

Ze houdt van de rust hier en van de stilte, die ze samen tijdens vakanties ook opzoeken. In de zomers vieren ze altijd een inmiddels traditioneel familieweekend, dan staan er tentjes her en der op het landgoed, waar de kinderen die inmiddels tussen 33 en 49 jaar oud zijn en kleinkinderen vanaf 1 tot 12 jaar allemaal in slapen. Vanaf de badkamer boven, waar ik een kijkje mag nemen, is een prachtig uitzicht waar te nemen over het landgoed. Wat een beleving als je daar je tanden mag poetsen...

Het wordt volgend jaar alweer 20 jaar dat ze hier wonen, voor Jet de plek waar ze het langst woont tot nu.

Ze zijn beide fanatieke zeilers op zee. Ik lees een oude vriendenmail die ze vanaf het zeiljacht schreef en die eerder in de Wildenborcher heeft gestaan. Het moet de 'dramatisch mooie' natuur zijn die zo trekt, het pure avontuur die je zelf maakt, onafhankelijk van wie dan ook, om alleen op jezelf teruggeworpen te zijn. Ik weet het niet, maar in mijn ogen is het hard werken, waar de storm geen rekening met jou houdt als het erop aankomt. Deze mensen houden ervan om uit de comfortzone te gaan. Naar Spitsbergen, IJsland en de Lofoten. Binnenkort gaan ze weer, van half mei tot in augustus!

Jet schrijft:

'De wind blijft verkeerd voor Spitsbergen dus besluiten we definitief naar de Noord Kaap te gaan. Het is onstuimig weer: donkere rolwolken jagen laag over het fjord vol ijsregen die pijn aan je ogen en wangen doet. Hadden we maar een sneeuwbril!. Het is rauwe, dreigende en beukende tocht met het schiereiland Lyngen, (met de prachtige Noorse Alpen waar we niets van zien!) op lager wal met bijbehorende in schuim oplossende golven komende uit de Noordelijke ijs Zee. Na 12 uur hebben we het gehad en ronden we de kaap om bij Skjervoy naar binnen te lopen. Heerlijk aan de steiger: kachel, hete bouillon en de sleutel voor het douchehokje.'

We drinken thee op Kamphuizen, met prachtig uitzicht op tuin met natuurzwembad, waarin Jet iedere ochtend in ieder seizoen een duik neemt. De vele ramen binnen geven je een heerlijke verbinding met buiten, dat was ook de opzet van de verbouwing. En dat is gelukt.

Frans beschrijft een stukje geschiedenis van Kamphuizen:

'Landgoed Kamphuizen behoorde tot kasteel "Den Wildenborch". Kamphuizen (toen nog geschreven als: Camphuysen) is na 1700 verschillende malen in andere handen overgegaan. Bij de openbare veiling van het landgoed Den Wildenborch in 1907 werden de meeste pachters eigenaar van hun boerderij. De boerderij Camphuysen, die ook voorkomt onder de naam Veldkamp, werd gekocht door Otto Ernest Frederic Maria Baron van Hövell tot Westervliet, woonachtig op het nabijgelegen Wientjesvoort. Hij heeft hem doorverkocht aan Johannes Baptiste Crol.

De nieuwe eigenaar had in 1926 Camphuysen overgedaan aan Jonkheer Godfried Carel Op ten Noort, die in de nabijheid van de boerderij zelf het huidige landhuis Camphuysen liet bouwen, dat in 1929 gereed kwam.

Eén van de overwegingen van Godfried Carel Op ten Noort om in Vorden dit landhuis te bouwen was het feit, dat het gezin er uitgebreide relaties had gevestigd met de Gelderse aristocratie. Ook de vrouw van Godfried Carel Op ten Noort, Maria Aletta Johanna Bock, had verwanten in Zutphen. Godfried Carel had in Delft voor ingenieur gestudeerd. Na enkele omzwervingen werd Jonkheer Godfried Carel Op ten Noort directeur van Nederlands grootste bierbrouwerij De Gekroonde Valk, die is overgegaan naar Van Vollenhovens Bierbrouwerijen en tenslotte naar Heineken. Volgens de historicus van Liempt verdiende Godfried als directeur van de brouwerij een fortuin, maar moest daarvoor wel voortdurend binnen Nederland verhuizen. Maar zijn fortuin berustte voornamelijk op erfenissen en beleggingen. Hij gebruikte de erfenis om met pensioen te gaan en een mooi nieuw leven te beginnen. Hij was nog maar 47 jaar en wilde als vrij man een nog mooier huis bouwen in Gelderland, de wieg van het geslacht. Godfried Carel trad in 1925 op eigen initiatief af als directeur en werd per 1 april van dat jaar opgevolgd. Hij bleef nog wel commissaris bij Van Vollenhovens Bierbrouwerij, maar nu had hij zijn handen vrij en begon hij aan het nieuwe huis. Hij ontwierp zelf het gebouw, waarbij zijn Delftse opleiding hem te pas kwam. Na Jonkheer Op ten Noort ging het landgoed Kamphuizen over naar Ernest Cremers, zoon van Mr. Eppo Cremers (1823 – 1896), en onder andere minister van Buitenlandse Zaken in de kabinetten Thorbecke II en Fransen van de Putte.'

Daarna ging het volgens Frans over naar diens zoon, en na enkele korte eigenaren kwam het Landgoed in handen van Tijs Blom, welke, zo schrijft Frans:

'in 1978 het landhuis met ruim 32 hectare kocht. Voor zover mij bekend is deze Tijs Blom nadien in een faillissement terechtgekomen, waarna het landgoed Kamphuizen in delen is verkocht. Een zekere J.F.J. Rings kocht het landgoed Kamphuizen met 3.99 ha grond. Het landgoed ging in dezelfde omvang over aan F.J. de Zee. Van hem heb ik het landgoed op 15 november 2000 overgenomen samen met een aanvullend perceel grond, groot 3,9 ha. Aldus kom ik op een totale omvang van mijn terrein van 7,9 ha.

Na het faillissement van Tijs Blom werd het landgoed verkaveld. De huizen van Rhijnvis Feith en van Spaans, behoren evenals de boerderij, sindsdien niet langer tot Landgoed Kamphuizen. Het huis van Spaans diende, voor zover wij hebben gehoord, oorspronkelijk als tuinmanswoning voor Landgoed Kamphuizen.'

Kleine joodse begraafplaats

Op het Landgoed, in het bos aan de Wildenborchseweg, ligt een kleine joodse begraafplaats. Op het stukje grond, (18 x 24 meter), liggen acht grafstenen welke de laatste tastbare herinneringen aan de joodse families zijn die in Vorden woonden tussen ca. 1770 en 1930.

Er zijn ook 6 grafheuveltjes te herkennen, waarop geen graftekens zijn neergezet. Deze dateren uit 1887 en de laatste steen is omstreeks 1934 op het graf gezet' (uit: 'Het oude Volk' door Hans Kooger).

Vaak werden begraafplaatsen in het veld aangelegd omdat in of nabij de stad geen plaats voor hen was. (bron: internet)

Frans schrijft:

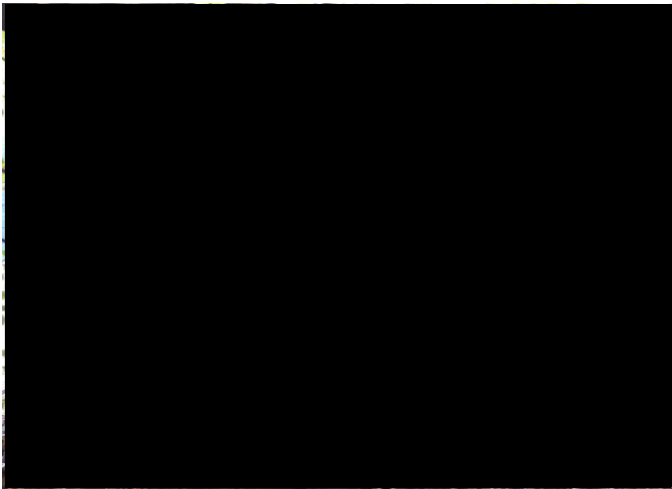
'Toen wij het huis plus grond kochten hoorde de Joodse begraafplaats er ook bij. Wij hebben dat stuk bos toen op verzoek van de toenmalige buurman geruimd met het stuk bos dat tegen Sietske (Spaans, red.) aanligt (de Klomp). De buurman (Pardijs) heeft daarna de graven etc. laten herstellen.'

Wat een verhaal en wat heb ik toch een leuke bijbaan dat ik hier weet van krijg door deze mooie interviews.

Hierbij veel dank aan Jet en Frans, voor de interessante details en andere toevoegingen.

Ik wens jullie alvast een hele goede reis!

Postvak In

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

WVC: Striptease in de Wildenborch?!

Ik wil bij deze toch echt even mijn hart luchten. Het moet toch niet gekker worden bij de WVC. Hele verkleedpartijen vinden er plaats. We kennen onze eigen Wildenborchers niet meer terug.

Een dame komt uit de coulissen te voorschijn in een prachtig mooie blauwe jurk. Ze zeggen wel eens met toeters en bellen, nou in dit geval ontbraken de toeters, maar een hele sliert met belletjes was inbegrepen. Zo kon je haar in ieder geval niet missen, dat was duidelijk.

Daarachter liepen nog 2 dames met ieder een ander hoofddeksel en ieder een andere kleur jurk. Je kon wel zien dat deze dames in een lagere rang behoorden dan de chique dame. Anders was het wel te merken aan de manier waarop ze werden aangesproken door de dame in het blauw. Met opgeheven hoofd en behoorlijk wat air kwamen de bevelen voorbij. Heel even dacht ik iets bekends te zien aan deze dame, maar die zou nooit zo onaardig doen ☺.

Dit was het moment waarop ik binnen kwam op de donderdagavond bij de WVC.

Elvire Trijsburg gaf een lezing over “Het Woud der Verwachting”. Haar partner Jacobus stond haar deze avond, samen met nog 2 andere leden bij tijdens deze interessante presentatie waarin ze met veel passie verteld over de kleding en gewoontes uit de middeleeuwen van rond 1400. Mijn opmerking van prachtig blauwe jurk is na uitleg over hoe deze jurk in elkaar steekt en met welke materialen/stoffen die is zijn gemaakt, echt een belediging. Het gaat hier om niets minder dan een houpelände.

De houpelände van Marie van Gelre is door vele vrijwilligers nagemaakt. 1000 uur is er wel aan gespendeerd. Wel goed om te weten is dat ze de vele eekhoornbontjes die verwerkt zijn in het origineel vervangen zijn door imitatiebont en daarop gespoten grijze textielverf.

Tevens was er een Franciscaner monnik, een welbespraakte man die op geestige wijze ons toesprak en vertelde over zijn middeleeuwse outfit.

Na de monnik werd er door een andere kostuumdrager verteld over de verschillende rangen die op het strijdveld zijn. Van horigen, schildknapen, soldaat en ridders. Dit uitte zich in de kleding die men droeg. Als je in je hemd staat heb je natuurlijk niet zoveel in te brengen. Dit maakte de heer ons erg duidelijk, want voor we het wisten stond de beste man letterlijk in zijn ondergoed om zich te voorzien van enkele beenkappen en langzaam elke keer iets erbij, totdat er een ware ridder voor ons stond. En dat onder toeziend oog van ongeveer 30 vrouwen en niet te vergeten die Franciscaner monnik. Wat een held.

Ja deze striptease zal ons nog lang heugen dames, hier kunnen de Chippendales niet tegen op. Zo zie je maar weer. Niks geen doodse bedoening die WVC, maar een pure mix van entertainment en educatie.

Het was een leuke leerzame avond waarin de kostuums het hoogtepunt waren, maar waarin ook verschillende prenten/tableaus werden getoond met de daarbij behorende informatie. Het is teveel om op te noemen. Gelukkig heeft deze groep, die zich zo intens bezighoudt met de middeleeuwen rond 1400, een mooie website. Zeker de moeite om de site even te bezoeken: www.hetwoudderverwachting.nl

WVC: Sonja Bakkeren boooooee...

Begonnen met een nieuw dieet, zwaarste uur van mijn leven... Wie herkent zich hierin?

En wie heeft er geen dieetboek staan in de kast. Misschien is die ondertussen belandt in het donkerste plekje in huis. Of ander scenario is de kachel er mee aan gestoken.

In verschillende soorten en maten zijn ze te verkrijgen, maar welke is nu het beste? Moeten wij aan het Atkinsdieet of gaan we montignaccen, past weight watchers beter bij je of toch maar Sonja Bakkeren. Je ziet door de bomen het bos niet meer, want welke is goed voor je. Met welk dieet behaal je op gezonde wijze het beste resultaat. Iets wat mensen al jarenlang bezighoudt. Eten en vooral de laatste tijd is het gezonde keurmerk en al dat soort helemaal dingen helemaal van deze tijd.

Maar wat als je eten wordt voorgeschoven en je er niet over na hoeft te denken, zoals koeien (ik betrap mijzelf op een gedachte die nu in mijn hoofd spookt; was ik maar koe)

Toch speelt voeding bij dieren een grote rol in het welzijn. Gelukkig hebben onze dieren tegenwoordig ook een eigen "Sonja Bakker".

Bij ForFarmers is Barbara Thomassen (een nichtje van Gerda Wezinkhof), werkzaam als voedingsadvies-specialist. Zij richt zich met name op het melkvee.

Zij is na haar opleiding als dierenarts van start gegaan. Een mooi beroep, maar de bevrediging in het werk lag elders. Van eerst zieke dieren beter maken, is nu het doel het voorkomen van ziek worden door een rantsoen samen te stellen. Waarin aangekocht voer aansluit bij de kwaliteit van eigen ruwvoer. Zo vaart zowel de koe als de boer er goed bij, want de koe heeft grote kans om niet ziek te worden en geeft optimaal melk.

Ze vertelt met veel liefde over haar vak, dat is haar aan te horen. Ze heeft nog nooit voor een groep van ruim dertig vrouwen gesproken en ze moest het op het laatst nog voor bereiden omdat er eigenlijk wat anders was gepland voor deze avond, maar door omstandigheden kon dat niet doorgaan. Wij hebben er niets van gemerkt. Ze had zelfs nog een kleine quiz voor ons bedacht.

Mijn kennis is door deze avond in ieder geval weer aangevuld. Een specialist in diervoedingsadvies. Nu nog afwachten of koeien ook last kunnen hebben van het welbekende jojo-effect 😊

Hieronder kun je eens kijken hoe het met je kennis over de koe is gesteld? Onderaan staan de antwoorden, al heb je die vast niet nodig. Mocht je nu toch enige druk voelen, wees gerust je kunt het in alle anonimiteit maken.

Veel plezier

Liesbeth van Ark

Koeienquiz:

- 1) Hoeveel magen heeft een koe?
A 4
B 5
C 6
- 2) Hoelang is de draagtijd van de koe?
A 9 maanden
B 12 maanden
C 15 maanden
- 3) Hoe noemt men de eerste melk ?
A moedermelk
B wei
C biest
- 4) Hoeveel liter geeft een koe gemiddeld per dag
A 15-20 ltr.
B 21-25 ltr.
C 26-35 ltr.
- 5) Hoe noemt men een koe die voor het eerst een kalf krijgt?
A vaars
B pink
C stier
- 6) Hoelang slaapt een koe per 24 uur?
A 5 uur
B 3 uur
C 20 minuten
- 7) Hoeveel weegt een normale koe?
A 400 - 501 kg
B 500 - 650 kg
C 651 - 800 kg
- 8) Koeien ruiken geuren op afstand van..?
A 2 km
B 7 km
C 10 km

Antwoorden: 1)A, 2)A, 3)C, 4)B, 5)A, 6)C, 7)B, 8)C

Wildenborch-quiz: Het Galgengoor (2)

Galgengoor

Vorige keer heb ik beschreven dat de naam Galgengoor mogelijk ontleend is aan een boerderij "dat Galgengoir". Die boerderij stond in het lage gebied tussen de Enzerinckweg en de Wientjesvoortseweg in hedendaagse namen. De Galgengoorweg is te lang, want het eerste stuk was vanouds de Larenseweg. (helaas heeft zich nog niemand gemeld voor de actiegroep "Laat de Larenseweg" die zich tot doel stelt deze fout te herstellen. Aanmelden kan nog!)

Aad van de Kamer suggereerde dat de naam komt van het najaarsgewas Galgeil, Spurrie, dat makkelijk uitzaait en daardoor veelvuldig voor zou zijn gekomen.

Of komt de naam toch van de combinatie van het strafwerktuig (galg) en een moeras (goor). Dat zou dan een uitzonderlijke combinatie zijn. Galgen stonden op een hoogte en/of op plaatsen waar vele volk langs kwam en niet in een goor, waar niemand komt.

Galgrecht

Het galgrecht of hoge gerecht was de bevoegdheid tot de rechtspleging in halszaken.

Op de site van Oud Vorden, bij Boerderijnamen, Galgengoorweg 0, lees ik: "Afgaande op getuigenverklaringen ("Kondschap der waarheid") uit 1754 en gestaafd met aktes uit 1499 en 1504 zou de Wildenborch "altijd" het hoge gerecht van galg hebben gehad. In deze aktes werd dit recht toegekend door koning Maximiliaan van Oostenrijk aan Johan van Wisch heer van de Wildenborch, en betrof in eerste instantie de buurtschappen Barchem, 't Sek (Wildenborch), Wiersscher Broek en Mossel, en vanaf 1504 (toen toegekend door zoon Philips, (RM)) ook de kerspelen Vorden en Ruurlo.

Volgens A.C.W. Staring zou Johan van Wisch zijn recht bevestigd hebben met het planten van een galg, maar waar de galg gestaan heeft is niet overgeleverd, behalve misschien in de onderhavige veldnaam." Opgesteld door GR:

(<http://www.oudvorden.nl/boerderijen/straatnaam-huisnaam/galgengoorweg/galgengoorweg-0-detail>).

Roofridder

Uit het geslacht Van Wisch kwamen gerespecteerde bestuurders voort met een machtige positie in het graafschap Gelre. Maar Johan ontspoorde.

Johan van Wisch was heer van de Wildenborg van omstreeks 1480(?) tot 1512 (toen hij vrede moest sluiten met Karel van Gelre), en is vooral bekend als roofridder. Hij stroopte geregeld de wijde omgeving af en wist zich daarna veilig in zijn versterkte kasteel. Wallen en grachten maar vooral het natte veen dat het kasteel omgaf maakten de verschillende belegeringen van De Wildenborch tot heilloze exercities. Dus kon Johan zich lang als roofridder blijven gedragen.

In 1490 werd hij belegerd door Deventer, dat de Wildenborch niet kon nemen, maar wel alle bomen in de omgeving kaptten.

Een wraakactie in 1498 van Johan tegen Deventer liep zwaar uit de hand toen zijn ingehuurd krijgsvolk het al snel op een plunderen zette. Ze waren zo slecht georganiseerd dat een stel boeren dit leger kon verslaan. Wie nog niet in het veld gesneuveld was, kwam om onder de handen van de Deventer beulen. Johan had zich wijselijk al teruggetrokken.

Aan deze Johan van Wisch zou nu juist het galgrecht zijn toegekend?

Politiek

Dochter Maria van Bourgondië was in 1477 erfopvolger van Karel de Stoute geworden. In datzelfde jaar trouwde ze met de Oostenrijkse aartshertog Maximiliaan, een noodhuwelijk, want Frankrijk had bij het sneuvelen van haar vader direct haar Bourgondië bezet. Ze kon dus wel wat steun gebruiken. Tot het bezit van Maria van Bourgondië behoorden de Lage Landen.

Karel van Gelre (1467-1538), Hertog van Gelre en Graaf van Zutphen 1492 – 1538, verzette zich tegen de feodale heerser op afstand. Hij onttrok het Graafschap Gelre aan het erfrecht van Maria van Bourgondië en haar zoon en erfopvolger Philips.

Johan van Wisch hing juist traditioneel zijn Bourgondische landsvrouw/landheer aan. Bourgondische legermachten hebben hem meermaals uit een beleg van De Wildenborch ontzet.

Karel van Gelre was toen de belegeraar. Hij bestreed Johan van Wisch, als onrust brengende factor in zijn graafschap Gelre en als betwister van zijn heerschappij.

Het toekennen van het hoge gerecht aan Johan van Wisch door Maximiliaan van Oostenrijk was dus een politieke zet in de strijd om Gelre. Door Johan van Wisch tot rechtshandhaver te benoemen werd die macht Karel van Gelre ontnomen, was de bedoeling. Johan van Wisch was echter en was lang niet sterk genoeg buiten De Wildenborch om Karel van Gelre te weerstaan. Johan van Wisch kon zijn galgrecht onmogelijk uitoefenen.

Hij had het snel begrepen. Nadat een heraut van Maximiliaan de brief op de Wildenborch had afgegeven pakte zich een donkere donderwolk boven de borch samen, die dagenlang bleef hangen. Johan van Wisch beende scheldend en tierend door het kasteel en over de exercitieterreinen, niet wetend wat te doen en boos op alles en iedereen.

Het hoge gerecht dat Maximiliaan hem toegekend had moest hij volgens de traditie aanvaarden met de oprichting van een galg. Maar hij begreep donders goed dat Karel dat niet voor lief zou nemen. Een galg op de Wildenborch, dat was als een rode lap op een stier voor Karel.

Johan begreep ook heel goed dat zijn macht zich niet veel verder uitstreckte dan zijn borch.

Daarbij voelde hij zich gebruikt, misbruikt, in het machtsspel tussen Maximiliaan en Karel. Hij moest erg oppassen niet de eerste te worden aan zijn eigen galg.

Op de zevende dag klaarde het op. Johan begreep hoe hij het op kon lossen. Hij riep zijn mannen bij elkaar en vertelde hun dat ze een galg gingen oprichten, ginder op de heide, midden in het goor, waar niemand ooit komt. Dan zal Maximiliaan dra begrijpen wat ik van zijn machtsspelletje vind en dat ik niet zijn pion wil zijn. En Karel zal snappen dat ik hem niet wil uitdagen, doch slechts aan mijn traditionele verplichtingen wil voldoen.

Opmerkingen

1. De onrust die Johan van Wisch veroorzaakte zou je ook kunnen zien als pogingen van Johan, Gelre op Karel te veroveren teneinde het weer terug te brengen onder het gezag van Bourgondië. Johan had echter niet het geld of het talent om een goed leger in te huren of het goed te trainen, waardoor zijn pogingen weinig succesvol waren. (Maar ja, acties tegen Deventer kunnen daar niet onder vallen, want Deventer ligt in Overijssel)

Toen hij in 1512 vrede moest sluiten met Karel, er een bezettingsmacht op de Wildenborch gezet werd en de vestingwerken gedeeltelijk geslecht, was Johan de verliezende partij, die geen geschiedenis kon schrijven.

2. De akte uit 1499 waarmee Maximiliaan aan Johan van Wisch het galgrecht toekende, is in de samenvatting in het archief gedateerd op 31 april 1499 (dat is haast nog leuker dan 1 april).

In de Gelderse Volksalmanak van 1837 (een tekst van A.C.W. Staring) wordt de brief van Maximiliaan echter op "den laatste Januarij 1499" gedateerd.

Maximiliaan van Oostenrijk was regent voor zijn zoon Philips (1478) omdat moeder Maria van Bourgondië al in 1482 overleden was na een val van haar paard. Maar Philips werd, 16 jaar oud, al in 1494 meerderjarig verklaard en vanaf dat moment met het bestuur van de Lage Landen belast. Maximiliaan bemoeide zich in 1499 nog met de politiek van deze regionen omdat hij vond dat zijn zoon het niet goed deed.

Vraag voor de volgende keer

Het was vanouds al nat om de Wildenborch. Dat zien we ook nog in de huidige namen. In het noorden "Het Veen", meer zuidelijk het "Zwarte Veen". Ik heb er gezocht, maar geen grammetje veen meer gevonden. Waar is het veen gebleven?

Wie kan mij helpen?

Reacties naar

Rik Mars

Galgengoorweg 16

rik.mars@hotmail.com

'Alleen de Waarheid en niets dan de Waarheid'

Nog een keertje Rio de Janeiro.

Want dat immense beeld van Jesus bovenop die kei bij de haveningang sloeg niet voor niets de handen voor de ogen als het ons weer aan zag komen.

Er was een nieuwe, alles beter wetende, maar zeer onervaren stuurman aan boord die daar nog nooit geweest was. Hij popelde om een keer de wal op te gaan want hij had zoveel moois gehoord over die fantastische stranden zoals natuurlijk Copacobana en Ipanema. Na een beetje zeuren vooruit dan maar ga jij maar een dagje de wal op. Met de waarschuwing zoals dat gebruikelijk was: 'Alleen ouwe gebouwen en kerken bezoeken en God voor ogen en broek dicht.'

Hij beloofde dit plechtig en weg was hij met het bootje dat hem naar de wal bracht. Wel via de marinebasis in verband met de veiligheid van schip en mensen. Rio is niet echt veilig. Met een taxi naar de Copacobana. Zoals het een goede nette badgast betreft ontkleedde hij zich en

legde alles netjes opgerold in de meegenomen sloopshanddoek op het strand. En ging te water. Intens genietend van de heerlijke watertemperatuur, de hoge golven en al het andere moois wat daar normaliter rondloopt.

Na een tijdje vond hij dat genoeg en wilde lekker op de handdoek in het zonnetje gaan liggen bruinen. Het water uit, maar huh??? Hier had ik toch mijn spulletjes gelegd?? Alles weg. Echt alles. Niets meer te vinden. Ook zijn papieren zoals

walpas en paspoort. En dan heb je in dit soort landen een groot probleem. In zijn zwembroek en knap verbrand is hij uiteindelijk toch weer aan boord terug weten te komen. Maar paspoort weg, dan heeft de kapitein ook een groot probleem en kunnen de havenautoriteiten de vertrekvergunning weigeren. Er kan dan iemand van de bemanning 'gedrost' zijn. Gelukkig is er dan toch ook weer de Vaderlandse Buitenlandse Dienst. Zoals zo vaak een rots in de branding.....Dus politiek den Haag: Vooral niet wegbezuinigen!

Utrechtse Willem overboord gespoeld.

Utrechtse Willem werd hij genoemd. Waarom, dat kon je duidelijk horen. 'Ja jochie waor'.

Een stevige gespierde dekvoorman. Het goede kraanschip Thor. Scheepsvorm, met de destijds grootste kraan ter wereld op de kont van 2.000 ton hefvermogen.

Het werd slecht weer en zoals te doen gebruikelijk werden voor het begon te waaien de acht ankers met behulp van twee sleepboten binnengehaald. Toen dat gedaan werd, werd er ondertussen een sleepboot vastgemaakt want de Thor had geen eigen voortstuwing.

Het begon knap te waaien zodat de kop in de wind genomen werd. Tijdens deze manoeuvre spoelden er een paar zeetjes over het dek want de Thor lag diep geballast in het water.

Toen we comfortabel met de kop in wind en zee lagen hoorde ik een kreet: 'Waar is Utrechtse Willem?'. Zoeken.....Ineens hoorde we uit een rare hoek benepen om hulp roepen. Bleek hij overboord gespoeld te zijn. Hij had al een gevaarlijk tijdje aan een grote dubbele boat-fender buitenboord gehangen en dankzij zijn puike en sterke conditie had hij dit vol kunnen houden. Heel voorzichtig en met vereende krachten hebben we hem weer aan boord weten te krijgen. Toen hij verkleumd en drijfnat weer aan dek stond beseften we, en hij vooral, door wat voor klein oogje van een klein naaldje hij was gekropen. 'Ik dogt de Domtore nooit meer te zulle zien jochie'. Zo sprak hij.

We hebben hem onder de warme douche gezet en een flinke bel cognac gegeven.

Helicopter-crash op de Thor

Ik had gelukkig net een aantal weken stage gelopen in een groot ziekenhuis. Tijdens deze stage probeerden, met groot enthousiasme, een aantal afgestudeerden en nog studerende mij van alles bij te brengen wat in hun ogen nuttig zou kunnen zijn voor iemand van buiten op zee.

En toen gebeurde er het volgende:

Er werd met duikers gewerkt onder een van de Fourties platforms op het Britse deel van de Noordzee. Er was dagelijks heliportverkeer op het platform en op de Thor.

Na de lunch stonden we in de controlekamer een kopje koffie te drinken en keken hoe er een heli ging landen op het helideck van het platform. Wij verwachtten ook iemand voor de kraan. Ineens een harde klap en we zagen de staartrotor, het 'roer' van een heli, door de lucht vliegen vlak voordat de heli ging landen. Onbestuurbaar daardoor geworden ging de heli ronddraaien en kwam naar beneden. Over de rand van het helideck van het platform. Raketlings langs de kraancabine met de kraanmachinist, tussen de kraanboom en de kraanboomdraden door. Scheerde over het duikstation, waarin een aantal duikers 'woonden' onder de druk van de zeebodem. En kwam tot stilstand aan dek voor de kraan tegen een groot aan dek gelast oog.

Je zag de heli verkreukelen. En toen kwam de brand....Er moesten zestien passagiers inzitten en twee piloten. Onmiddellijk werd generaal alarm gegeven en de juiste mensen stormden naar het brandende wrak. Zo veel mogelijk mensen werden uit het wrak gehaald. Miraculeus was dat een van de piloten in staat was alles min of meer te coördineren terwijl hij klem zat. De brand was snel geblust zodat er alle aandacht naar alle gewonden kon uitgaan. Er miste nog één passagier. Onze kraantechneut. Helaas, bij de inwendige inspectie van het wrak vonden we hem. Klemzittend achter een opgeblazen reddingsvlot. Toen we hem voorzichtig bevrijdden en naar buiten haalden overleed hij.

Alle gewonden werden naar de messroom gebracht en we hebben daar eerste hulp verleend tot er na een uurtje een heli met medisch personeel uit Aberdeen arriveerde.

Het had nog veel erger kunnen zijn als de heli op het duikstation was gestort met al die duikers die geen kant op konden of ook als dat hijsorg er niet had gezeten. Dan was het hele spulletje in zee geschoven en was er geen redding geweest.

En.....wat was ik blij met die stage in het ziekenhuis want nu hadden we in 1 klap alle soorten van 'traumatologie' in een. Niet dat we zo goed waren, maar we deden wat we konden.

Trouwens tot slot: Het hoofd van de poli in dat ziekenhuis ben ik hier weer op miraculeuze wijze tegengekomen. In Winterswijk.....Ben haar nog immer dankbaar!

Landrot

Schoonmaakrooster Kapel

Staat uw naam nog niet op de schoonmaaklijst, maar bent u wel bereid om één, maximaal twee keer per jaar een paar uurtjes mee te helpen onze Kapel schoon te houden, stuur dan een mailtje naar Reinier Klein Brinke: reinierkleinbrinke@planet.nl
Bellen mag natuurlijk ook: (0575) 55 65 12 of (06) 25 06 66 70.

2019	
Juni	Kathy de Vries – Judith Keurentjes
Juli	Alma v.d. Schoot – Ineke Braakman – Frieda te Lindert
Augustus	Erika Scharrenberg – Kristie Ezerman – Dini Schoolen
September	Jannie Reintjes – Gerda Bijenhof – Anja Slagt
Oktober	Hanny Ezerman – Christine Meltzer
November	Linsey Mennink – Annie Kruisselbrink
December	Dinie Staring – Henriëtte Otten – Ria Klein Ikkink

Hans Ezerman belt als geheugensteuntje wanneer u aan de beurt bent.
De lijst van werkzaamheden hangt in de werkkast.

Agenda:

- Oranjevereniging: Wildenborchs feest, zaterdag 22 juni
- Kapelcommissie: Staringavonden, donderdag 25 juli en 1 augustus
- Cultuurfonds Vorden: vrijdag 16 augustus
Romantisch concert 'Claudia y Manito'
Kapel: aanvang 21.30 uur
- Wildenborchse Naoberdag zondag 29 september
locatie: Boerderij 'De Jaeger'
Emmy en René Eggink, Mosselseweg 14

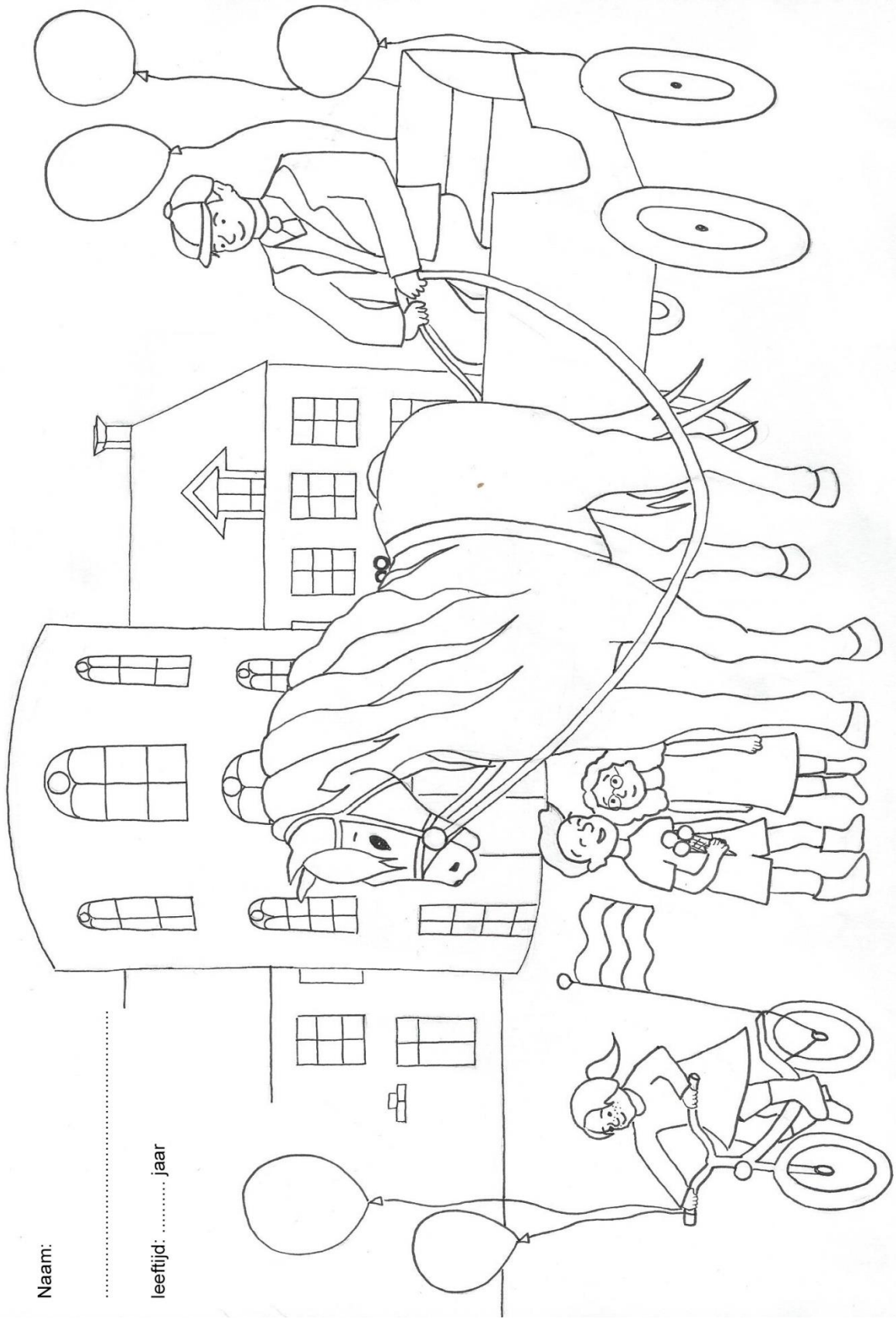
Verenigingen:

- Schietvereniging: Elke dinsdag, van 20.15 uur tot 22.30 uur.
- Wildenborchse Vrouwenclub: Laatste donderdag van de maand van 20.00 uur tot omstreeks 22.00 uur. van oktober t/m april.
- Klootschieten: 3de zondag van iedere maand
10.00 uur verzamelen bij de Kapel.

Naam:

.....

leeftijd: jaar

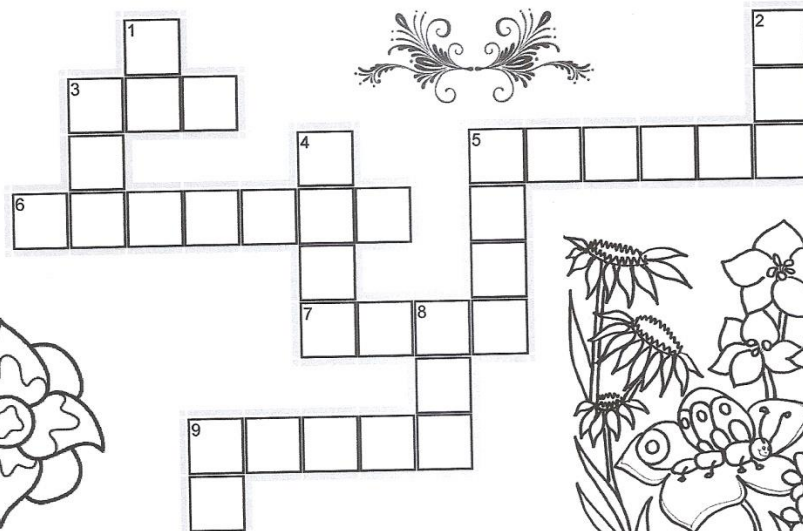
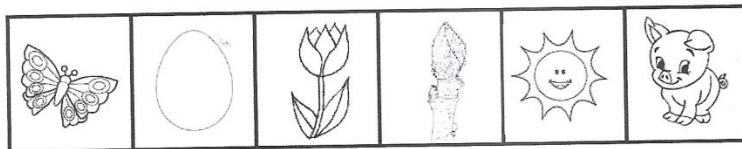
Kinderpagina

kruiswoordpuzzel

De woorden die je moet invullen zijn plaatjes. Vul het woord in bij het juiste cijfer.

6. → 1. ↓ 7. → 5. ↓ 2. ↓ 3. →

3. ↓ 4. ↓ 5. → 8. ↓ 9. → 9. ↓

